

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ТА АСПІРАНТІВ, ПРИСВЯЧЕНОЇ
МІЖНАРОДНОМУ ДНЮ СТУДЕНТА**

(14 - 18 листопада 2022 р.)

Суми – 2022

Рекомендовано до друку науково-координаційною радою Сумського національного аграрного університету (протокол № 5 від 25.11.2022 р.)

Редакційна рада:

Ладика В.І., академік НААН України
Данько Ю.І., д.е.н., професор
Пасько О.В., к.е.н., доцент

Редакційна колегія:

Бричко А.М., к.е.н., доцент
Михайліченко М.А., к.і.н., доцент
Кисельов О.Б., к.с.-г.н., доцент
Шкромада О.І., д.вет.н., доцент
Срібняк Н.М., к.т.н., доцент
Масик І.М., к.с.-г.н., доцент
Степанова Т.М., к.т.н., доцент
Соларьов О.О., к.т.н., доцент

Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів, присвяченої Міжнародному дню студента – (14-18 листопада 2022 р.). – Суми, 2022. – 432 с.

У збірку увійшли тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів, присвяченої Міжнародному дню студента.
Для викладачів, студентів, аспірантів.

БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

РИНОК ПОСЛУГ ДЛЯ ТВАРИН У МІСТІ ОДЕСА: ОГЛЯД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Авелічева Е., студ. 2 курсу магістратури БТФ
Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент Ладика Л.М.
Сумський НАУ

В Україні нараховують понад 5 мільйонів власників собак, завдяки цьому вітчизняний ринок послуг для тварин увійшов до європейського топ 3 за темпами зростання, пише журнал НВ. Розглянемо основні з них.

Зоомагазини. Магазини для тварин у сучасному світі мають вже зовсім не той вигляд, що ще буквально 10 років тому, вони як і магазини продовольчих товарів для людей, поділяються за розміром та асортиментом товарів. Є дискаунти, міні-маркети і навіть супер та гіпер-маркети товарів для тварин. У дискаунті або магазині біля будинку, можна придбати корм для тварин, наповнювачі для лотків, деяку амуніцію та ласощі. А ось у супер та гіпермаркетах для тварин вже зовсім інший асортимент, тут все від мисок для домашніх улюбленців до одягу і навіть будиночків. Ця галузь стрімко розвивається і зростає, проте ринок вже більш ніж заповнений різними зоомагазинами. Тільки в Одесі магазинів для тварин нараховується вже більш ніж 100, а також у кожному супермаркеті є відділ товарів для тварин.

Грумінг салони. Ця галузь зооіндустрії стрімко розвивається та займає немалу частку в усій сфері послуг для тварин. У сучасному світі собак і кішок вже не просто купують і стрижуть, для домашніх улюбленців існує величезний спектр б'юті-послуг від озонотерапії до фарбування і повний спа-комплекс послуг. Однак в цій галузі ринок вже досить переповнений, в місті Одесі вже більше 65 грумінг-салонів, а також є приватні майстри, які займаються грумінгом у домашніх умовах.

Зооготелі. Не дивлячись на поточну ситуацію в країні, більшість українців продовжують подорожувати всередині країни чи змушені виїжджати за кордон. У зв'язку з цим, гостро стає питання перетримки тварин. Є три найпопулярніші варіанти вирішення цього питання - скористатися послугами приватної перетримки, залишити в готелі для домашніх тварин, попросити когось з близьких доглядати за вихованцем. Залишити вихованця в зооготелі стане оптимальним рішенням, оскільки ви отримаєте професіональний догляд за улюбленцем, безпеку, комунікацію вашого улюбленця з іншими вихованцями, а також додаткові послуги. В Одесі працює не більше 10 зооготелів:

Laika. Великий готель на 60 номерів, розташований на вулиці Хуторська. Вартість проживання від 350 грн. за добу. Є послуги кінолога. Проживання в окремих вольєрах /«кімнатах».

Компаньон. Навчальний центр з послугами перетримки. Вартість проживання від 400 грн. за добу. Є проживання у відкритих вольєрах і в невеликих вольєрах у приміщенні. Знаходиться на Французькому бульварі. Є послуги кінолога.

Дарліс. Невеликий готель на п'ять номерів, розташований за містом, село Корсунци. Тут немає навчальних послуг.

Zooparking. У готелі є 10 вольєрів для собак - 4 великих і 6 маленьких. Розташований в районі пересипського мосту. Вартість проживання від 200 грн. за добу.

Dog Palace. Це готельно-кінологічний комплекс для собак. Складається з 12 комфортабельних номерів - 8 номерів для середніх і великих собак, 3 номерів для дрібних порід собак і одного номеру для гігантських порід. Готель розташований за адресою вулиця Літакова, 41а. Вигул здійснюється на закритій території. Є послуги кінолога.

Вибираючи для себе оптимальний варіант, необхідно враховувати всі плюси і мінуси перелічених варіантів, звертати увагу на особливості поведінки, здоров'я і характеру собаки, адже не всім може підійти перетримка у знайомих, в зооготелі чи приватна перетримка.

Висновки. Оскільки ринок послуг для тварин стрімко зростає, буде відмінною ідеєю розвиватися в цій сфері, особливо якщо ви готові запропонувати щось унікальне. Ніша зооготелів в місті Одеса ще недостатньо заповнена і є дуже перспективною для розвитку в цьому напрямку.

КОНТРОЛЬ РІВНЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗА ОСНОВНИМИ СКЛАДОВИМИ МОЛОКА

Артюх А.. студентка 2м, ТВППТ
 Науковий керівник: доцент Бондарчук Л.В.
 Сумський НАУ

Молоко найцінніший продукт харчування людини. Основними компонентами сирого молока є вода, білки, жири, лактоза та мінеральні речовини. На кількість і їх співвідношення впливає багато чинників, основними з яких є генетика та годівля. Рівень і якість як кормів так і годівлі можуть легко змінювати вміст таких основних складових, як жир і молочний білок. Найбільшій варіабельності від впливу годівлі піддається саме показник вмісту жиру і рівень коливань може досягати 3%.. Рівень молочного білку також залежить від якості годівлі, проте цей показник більш стабільний і діапазон коливання у порівнянні з вмістом жиру значно менший, на рівні 0,6%. Концентрація лактози, мінеральних та інших компонентів молока також реагують на фактор годівлі. Тому, перш ніж досягти оптимальних значень вмісту жиру і білка в молоці корів, відповідно до породної належності, необхідно оцінити потенціал стада і відповідність такому фактору як годівля.

Оцінюючи молочну продуктивність стада визначають вміст жиру і білка, причому відсоток білка в молоці супроводжується зміною вмісту жиру (за винятком випадків, коли відбувається депресія молочного жиру і цей показник занадто високий). Науковими даними встановлено, що для голштинської породи якщо співвідношення білка і жиру в молоці менше 0,80, то це говорить про депресію молочного білка, а якщо коефіцієнт перевищує показник 0,95 то в стаді є проблема від депресії молочного жиру(низький вміст молочного жиру). Якщо співвідношення молочного жиру на 0,2 бали нижче показників молочного білка (наприклад вміст жиру складає 2,8% ,а вміст білка3,0%) це може свідчити про порушення діяльності травного тракту, наприклад ацидоз рубця. Показники вмісту білка. Які відхиляються від норми за породною належністю на більше як на 20) або показники вмісту жиру в молоці корів нижче значення 3%, свідчать про порушення норм годівлі та оптимального співвідношення основних поживних речовин в раціоні годівлі великої рогатої худоби.

Таблиця 1 Оптимальне співвідношення вмісту білка і жиру для окремих порід

Порода	Коефіцієнт співвідношення білка і жиру
Айрширська	0,80-0,83
Швіцька	0,83-0,85
Голштинська	0,80-0,83
Джерсейська	0,73-0,75

Процес продукування молока і годівлі контролюється на рівні роботи центральної нервової системи, і визначається частотою і кількістю спожитого корму. Проте кожна тварина – це індивідуум на який крім всього впливають фактори зовнішнього середовища. Максимальне споживання корму мінімізує негативний баланс енергії під час ранньої лактації. Коли корови переходять у позитивний енергетичний баланс, споживаючи більше енергії, ніж вони використовують, маса тіла відновлюється, втрати в організмі тварини зводяться до мінімуму, а корови виробляють молоко з нормальним вмістом жиру та білка. Збільшення споживання корму може покращити молочний білок на 0,2 - 0,3 одиниці. Це збільшення відсотка білка в молоці може бути викликане загальним збільшенням споживання енергії.

Корови повинні досягти піку продукування молока між 4 до 8 тижнів після отелення, після чого між 10-14 тижнем після отелення повинен бути перехід на споживання сухої речовини. Корови з високою продуктивністю щодня повинні споживати 3,5 - 4,0% від своєї маси тіла у вигляді сухої речовини. Якщо стадо споживає менше 3,5 - 4,0% від маси тіла, у вигляді сухої речовини, виробництво молока, скоригованого твердими речовинами, може бути обмеженим. Повільне зростання споживання корму після отелення подовжує тривалість вироблення продукування молока і може відображати проблеми з обміном речовин або ожиріння корів. Дослідження показали, що товсті корови пригнічують апетит при отеленні порівняно з худими коровами. Це призводить до більш тривалих затримок для максимального виробництва молока. Тому необхідно слідкувати за споживанням корму та днями до максимуму вироблення молока, щоб визначити, стан організму.

pH рубця може бути корисним інструментом для визначення того, чи є ацидоз потенційною проблемою у стаді та причиною зниження вмісту жиру чи інверсії білків. Значення pH в рубці може коливатися від 5,5 до 6,8, оптимальним є 6,0 до 6,3. Критичний поріг pH становить менше 5,0 для гострого ацидозу і менше 5,5 для підгострого ацидозу. Це явище часто спостерігається у корів молочних порід.

Таким чином ефективність управління стадом для підвищення молочної продуктивності вимагає чіткий і планомірний контроль вмісту і співвідношення основних компонентів молока, зокрема вмісту молочного жиру і молочного білка за рахунок якісної та оптимізованої годівлі, враховуючи основні компоненти збалансованого раціону

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИНКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА УКРАЇНИ

Бессараб В., Бобильов А. студенти 2м курсу БТФ
Науковий керівник: к. с.-г. наук, доцент Опара В. О.
Сумський НАУ

Основою збільшення продуктивності молочного скотарства є створення міцної кормової бази та організація повноцінної, збалансованої годівлі при повному забезпеченні потреби тварин у поживних та біологічно активних речовинах з метою реалізації генетичного потенціалу здоров'я, відтворення, росту та продуктивності тварин. Повноцінність годівлі досягається підвищенням якості кормів, оптимізацією фаз вегетації та вдосконаленням технології заготівлі, поліпшенням складу раціонів, застосуванням фізіологічно обґрунтованих технологій приготування кормів та способів їх згодовування.

Загальновідомо, що молоко та молочна продукція – це важлива частина раціону населення. Продукти з молока є джерелом вітамінів та макроелементів. А найважливішим завданням будь-якої країни є забезпечення населення якісними продуктами харчування та відповідно до норм споживання. А, у зв'язку з низькою купівельною спроможністю, населення не може забезпечити свій раціон повною мірою такими важливими молочними продуктами. Тому, необхідне здійснення інтеграції підприємств виробників молочної продукції з фермами та сільськогосподарськими підприємствами. Це дасть можливість підприємствам-переробникам забезпечити себе якісною сировиною, що, у свою чергу, створить передумови для підвищення якості продукції та зміцнення конкурентних позицій як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Відповідно до прогнозів фахівців річне виробництво молока в Україні в 2022 році складе біля 7,5 млн. тон. Це забезпечить споживання молочної продукції на одну особу близько 200 кг у перерахунку на молоко. Це майже не відрізняється від минулорічного показника, в той час як за науково - обґрунтованих норм людина має протягом року споживати приблизно 380 кг [1].

Суттєвий негативний вплив на стан галузі молочного скотарства спричинили військові дії в багатьох областях України в 2022 році. Для молочної галузі початок активних бойових дій стали майже шоком, адже декілька міжнародних компаній закрили свої молокопереробні підприємства, були порушені напрацьовані логістичні канали закупівлі молока, виробники дуже часто не мали можливості реалізовувати молоко і безкоштовно роздавали його населенню, у великих кількостях випоювали молодняку чи просто виливали.

У той же час підприємства, які продовжували працювати, змінили асортимент своєї продукції на найбільш популярні в умовах військового стану: сир, сухе молоко, молоко тривалого зберігання.

Важливими факторами, що негативно впливають на виробництво молока, є проблеми з логістикою, скорочення поголів'я корів у господарствах, що знаходяться в зоні бойових дій та вимушений перехід на ощадливі системи годівлі та догляду за тваринами [2].

Відродження української економіки та підвищення добробуту і фінансової спроможності населення в подальшому буде суттєво впливати на розвиток молочного скотарства. Впливовими є також запровадження більш жорстких стандартів до якості молока, що закуповується у населення та фермерів [3].

Подальший розвиток вітчизняного молочного скотарства можливий тільки при впровадженні передових світових технологій, які сприятимуть росту продуктивності тварин, зниженню продуктивних затрат; застосуванні сучасних систем кормозабезпечення і вдосконаленні селекційно-племінної роботи. Однак найвпливовішим фактором, що сприяє сталому розвитку скотарства є науково-обґрунтована годівля тварин, оскільки вона найбільше впливає на ефективність галузі, тому що корми складають найбільший відсоток в структурі собівартості молока. Грубі помилки в годівлі майже завжди відразу ж викликають зниження продуктивності корів, а також аліментарні хвороби, які взагалі можуть призвести до їх вибракування і, навіть, до загибелі тварин [4].

Література:

1. <https://ukragroconsult.com/ru/news/godovoe-proizvodstvo-moloka-v-ukraine-sostavit-okolo-75-mln-tonn/>
2. <https://dairynews.today/news/iz-za-voennoy-operatsii-proizvodstvo-moloka-v-ukra.html>].
3. <https://pro-consulting.ua/pressroom/na-putivozrozhdeniya-obzor-sostoyaniya-i-perspektiv-rynka-molochnyh-produktov-vukraine>
4. Самайчук С. І. Сучасний стан та перспективи розвитку молочного скотарства в херсонській області. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7878>

ВИДАТНІ ПРЕДСТАВНИКИ ПОРОДИ БЕЛЬГІЙСЬКА ВІВЧАРКА (МАЛІНУА) УКРАЇНИ В IGP СПОРТІ

Галета Д.О. , студентка 2м курсу, БТФ

Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент Була Л.В.

Сумський НАУ

У сучасному службовому собаківництві самою затребуваною породою собак вважається бельгійська вівчарка. Малінуа є найпоширенішим видом бельгійської вівчарки, також є і інші види: грюендаль, тервюрен, лакенуа. Стандарт щодо анатомії ці види мають однаковий, різновиди лише за забарвленням, структурою та довжиною шерстного покриву. Але саме малінуа мають визначні результати у всіх видах кінологічного спорту, а також у службовому використанні силових структур багатьох держав. Їм немає рівних у аджиліті, бельгійському, французькому, російському рингу, мондьорингу, IGP (Міжнародний норматив для користувальних собак). Також вони неперевершені у службі в поліції, митниці, армії та ін.

В Україні племінне розведення та застосування малінуа за службовим призначенням порівняно до інших країн почалося відносно нещодавно – з кінця 20 століття – початку 2000 років. Але за такий короткий час в нас вже з'явилися собаки, які стали найвідомішими по всьому світу. Саме IGP спорт є головним кінологічним видом спорту для оцінки племінних якостей собак службових порід. На Чемпіонатах світу з IGP звичайно виступають представники більше ніж 30 країн світу та є велика конкуренція, тому досягнення саме з цього виду спорту є найбільш показовими для оцінки племінних якостей собак породи бельгійська вівчарка. Тому далі ми наводимо найвидатніших представників малінуа в Україні, які отримали найвищі нагороди у кінологічному спорті.

1) **Camino Brillante Blicka** (Igneous van de Biezenhoeve x Tirana Forward Ukraine), д.н. 22.10.2016, 2*САС, 2*BOB, BH/VT, IGP 1, IGP 2, IGP 3, SDCA1-N/N (free), SDCA2-N/N (free), HD-A1 (free), ED-0 (free). Чемпіонка України з IGP1 2019 року з неймовірними балами (99-98-100), Віце-чемпіонка з IGP3 2021 року (97-93-97) та **ЧЕМПІОНКА СВІТУ з IGP3 2022** року з прекрасними балами (98-97-93). Найкращий послух на Чемпіонаті Світу з IGP3. Також Blicka, успішна службова собака, яка працює в Національній Гвардії України (рис.1).

Рис.1. Camino Brillante Blicka

2) **Mecberger Lulu** (Aimee vom schnellen Falken x Mecberger Chortoryiski) HD-A ED-0, FH-1, IPO3, IPO2, IPO1, BH-VT. Лулу дала 7 чудових приплодів, діти з яких роз'їхалися у 18 країн і стали відмінними компаньйонами, а багато з них і чудовими спортивними собаками, які досягли результатів у спорті: 6-кратна учасниця Чемпіонатів Світу FCI з IPO-3 (найвищий результат 9 місце у 2016 році) у складі Збірної України, 5-разова учасниця Чемпіонатів Світу серед бельгійської вівчарки FMBB (найвищий результат 7 місце у 2013 році), 6-разова переможниця Чемпіонатів України з IPO, власниця Призу за Найкращу роботу у розділі Послух на Чемпіонаті Світу FMBB-2013, вищий бал з слухняності на ЧС FCI-2017.

3) **Tuz iz Gratsiano** (Mecberger Lulu x Ory Lubinov Slovakia) IPO3, Чемпіон України з IPO-3 2017, Призер Чемпіонату Світу FCI-2017 з IPO3 у Німеччині, 4-кратний учасник Чемпіонатів Світу серед бельгійських вівчарок FMBB (найвищий результат 14 місце у фіналі FMBB), 3-разовий учасник Чемпіонатів Світу FCI у складі Збірної України, 4-кратний переможець Чемпіонатів України). Гордість України, єдиний собака, який зійшов на п'єдестал Чемпіонату Світу FCI до 2022 року.

4) **Vyatkins' Sandy** (Vite V du Chemin de l'Esperance x Vyatkins' Ursa) д.н. 06.11.2014, HD-A ED-0, IGP-3, Obedience-1 (excellent). Чемпіонат Світу FMBB-2019 - найкращий результат збірної Команди України.

5) **Uma iz Gratsiano** д.н. 07.12.13.(Orcan vom Further Moor x Mecberger Lulu)HD-A, ED-0,IPO3, IPO2, IPO1, BH-VT. Uma– 4-кратна учасниця Чемпіонатів Світу FCI та FMBB у складі збірної України: FCI-2017 — 261 б. (83-92-86) — 77 результат, FMBB-2018 261 б.(93-80-86) — 25 результат, FMBB-2019 242 б. (70-82-90) — 58 результат, FCI-2019 256 б. (80-80-96).

Таким чином ми бачимо, що в Україні є великий потенціал для розведення та підготовки кращих представників породи бельгійська вівчарка малінуа.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА ТА ВИРОБНИЦТВО М'ЯСА ПТИЦІ В УКРАЇНІ

Дацун А. С.М. - студент 2 курсу магістратури
Науковий керівник – Кисельов О.Б., доцент, канд. с-г наук.
Сумський НАУ

Сучасне промислове птахівництво ґрунтується на використанні високопродуктивної якісної гібридної птиці, одержаної від схрещування спеціалізованих ліній у двох-, трьох- або чотири лінійних кросах. Під час процесу гібридизації птиці фахівці тваринники намагаються розв'язати важливі різнопланові завдання, що дозволяють істотно збільшити продуктивність і життєздатність фінального гібрида, а також підвищити економічну ефективність використання всього кросу в цілому.

Зрозуміло, що гібридизація існуючих ліній та порід птиці дозволяє насамперед багаторазово збільшити чисельність основного стада для одержання індичат чи бройлерів. У більшості своїй, чисті кроси в племзаводах та птахофабриках представлені тисячами голів, а батьківські стада в репродукторах налічують десятки, а той й і сотні тисяч голів статевозрілої птиці. Як ми знаємо з багатьох досліджень, науково обґрунтована структура м'ясної птиці дозволяє у процесі ступеневої гібридизації "сконцентрувати" спочатку в батьківських формах, а потім і у готовому продукті всі кращі якості й властивості кожної з високоспеціалізованих м'ясних порід та кросів.. Таким чином, гібридизація кросів та порід, які генетично є різними між собою створює спадкову основу для потужного прояву унікального ефекту *гетерозису* (на рівні 15 — 20 %) у кінцевого гібрида за великою кількістю господарсько-корисних ознак. Гетерозис (це гібридний спалах), як відомо, служить додатковим ефективним фактором поліпшення продуктивних і адаптивних ознак у сільськогосподарських тварин і птиці.

Таким чином, гібридизація вихідних кросів та ліній — унікальна риса сучасного племінного птахівництва. Вона передбачає суттєве збільшення кількості молодняку. Тому, в племзаводах і репродукторах виникає необхідність весь добовий молодняк поділяти за статтю й вирощувати для племінних цілей тільки самців і самок певних генотипів, які згодом беруть участь у схрещуваннях за схемою кросу для одержання фінального гібрида.

Наприклад, для одержання індичат у багатьох країнах світу широко використовуються чотирих лінійні кроси м'ясних порід. Між чистими лініями таких кросів і їх фінальними гібридами є дві ступені гібридизації — прабатьківські й батьківські форми. Як наслідок цього, для одержання кінцевого продукту (індики) використовується з 12 можливих проміжних форм тільки 8. Це самці ліній А і С, самочки ліній В і D, а також самці батьківської форми АВ і самочки материнської форми CD. Добові індичата інших структурних одиниць цього кросу (♀ А, ♂ В, ♀ С, ♂ D, ♀ АВ, ♂ CD) є побічним продуктом гібридизації. Вони можуть бути утилізовані, продані населенню або залишені в господарстві для відгодівлі на м'ясо.

Ще один аргумент на користь сексування добового молодняку в племінному птахівництві — можливість впровадити роздільностатеве вирощування ремонтного молодняку, що сприяє підвищенню його якості й економії кормів. Такий спосіб вирощування птиці дозволяє враховувати різні потреби самців і самок у поживних речовинах корму (протеїн, обмінна енергія, вітаміни, мікроелементи) і оптимізувати щільність посадки особин кожної статі [2-5]. Все це позитивно позначається на рості й розвитку ремонтного молодняку, а також на наступній плодючості й життєздатності племінної птиці.

При промисловому виробництві м'яса індиків також бажано визначати стать добового молодняку. У яєчному птахівництві, наприклад (кури, перепілки) така технологічна операція викликана необхідністю вирощування для птахофабрик тільки самок, а добових півників доводиться утилізувати або реалізовувати населенню за низькою ціною для екстенсивної відгодівлі в умовах присадибних господарств.

У м'ясному птахівництві доцільність роздільностатевого вирощування птиці обумовлена різною швидкістю росту й різними строками досягнення забійного віку особинами чоловічої й жіночої статей. Як показали численні дослідження, роздільне вирощування самців і самок (індики, мускусні качки, гуси) збільшує прирости живої маси й поліпшує показники збереженості самців і, особливо, самок, а також зменшує витрати кормів на виробництво одиниці продукції. До моменту забою одностатєва птиця більше вирівняна за живою масою, що полегшує її обробку в забійному цеху.

Таким чином, запропонована технологія роздільностатевого вирощування молодняку племінної та промислової птиці біологічно доцільні й економічно виправдані. Впровадження їх у виробництво диктує необхідність розробки точних і простих методів сортування молодняку за статтю в день виводу.

В Україні для отримання у індичат кращих м'ясних якостей застосовують всі сучасні методи відбору птиці за статтю, тому актуальним є перевірка ефективності використання даного методу в умовах одного з господарства на практиці.

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПОРІД СОБАК ЧЕРЕЗ КІНОІНДУСТРІЮ

Кравець А.О., студ. 3 курсу ФХТ
Науковий керівник: асистент Єгорченкова С.В.
Сумський НАУ

У сучасному світі ми досить часто чуємо термін «популярність», що згідно з порталом української мови та літератури значить загальне визнання та прихильність широких мас. Проте дане поняття пройшло досить довгу трансформацію значення. Багато науковців вважають, що це слово в українській мові з'явилося з англійської, яке в свою чергу було запозичене в середині XV століття з латини – «popularity» визначалось як приналежне людям.

У розрізі кінології ми використовуємо слово «популярність» відповідно до порід собак. Грумінг салон Barber pet розробив свій рейтинг популярних порід собак в Україні в 2022 році, який був створений виключно на статистиці заводчиків та кінологів. Так, найпопулярнішою породою собак вони визначили йоркширського тер'єра, віце-переможцем став джек расел тер'єр, а заключав трійку найкращих – бігль.

Проте даний рейтинг не завжди був таким, та змінювався в залежності від країни та популяризації певної породи собак через медіа-ресурси. Найбільшу роль відігравала кіноіндустрія.

Собаки з'явилися на екранах майже одразу після створення кінематографа. Одним з перших і тих, що найбільше запам'ятались, був пес, що знявся у фільмі Чарлі Чапліна «Малюк» (1921 рік), там він зіграв друга одного з головних героїв. Через рік цей же пес, породи німецька вівчарка, з'явився у фільмі «Рін Тін Тін».

Акіта-іну – це порода популярного Хатіко. У 1931 році акіта-іну визнали пам'ятником природи Японії. Офіційне визнання Міжнародної кінологічної федерації порода отримала у 1964 році. Популярність на міжнародному рівні прийшла до собак цієї породи у 2009 після виходу фільму «Хатіко: самий вірний пес».

Після виходу у 1943 році фільму «Лессі повертається додому» в картотеку американського клубу собаківництва потрапило на 40 % більше собак породи коллі. Вчені зазначають, що ефект Лессі може спостерігатися до 10 років після виходу касового фільму.

1992 року показали фільм "Бетховен" за участю цуценя сенбернара. Батьки почали купувати своїм дітям собак такої породи, а їх популярність зросла на 68% в порівнянні з попередніми роками.

Слід також згадати про таку породу як далматин. Після виходу мультфільму «101 далматинець» - ремейку одноіменного фільму - у 1996 році, кількість тих, хто захотів мати вдома таке цуценя, збільшилась у десятки разів. Весела вдача, відсутність злоби до людини, коротка шерсть, компактний розмір, врівноважений темперамент і, звісно, незвичний та привабливий окрас допомогли далматину стати чудовим собакою-компаньоном для городян і сільських жителів.

Хаскі відомі на весь світ фільмами «Сніжні пси» 2002, «Білий полон» 2005. Але справжня популярність прийшла до собак цієї породи у 2010-2011 після фільму «Сутінки.Сага.Затемнення» та серіалу «Гра престолів», через їх схожість на перевертнів та лютововків – вигаданих персонажів. Хоча вдаючись до аналізу популярності цієї породи, необхідно зазначити, що більшість власників не розуміє характер цього собаки та його сутність. Адже, це собака не для «дивану», а для їздових перегонів, а тому багато власників скаржаться на своїх улюбленців. Для прикладу, можна подивитися відеоконтент соціальної мережі TikTok, де найчастіше саме собаки цієї породи стають мемами та головними героями смішних роликів.

Враховуючи сьогодишню ситуацію в країні, то безперечно зіркою вітчизняної кінології є пес Патрон, породи джек расел тер'єр. Саме цей пес дав поштовх до нової хвилі популяризації цієї породи саме в Україні. Тепер все більше і більше оголошень, щодо купівлі цуценят цієї породи можна спостерігати в соціальних мережах та на онлайн дошках-оголошень. Проте майбутнім власникам також необхідно дослідити всю інформацію про породу, щоб історія з хаскі не повторилась.

Вище перелічений список це лише менша частина, де можна зустріти чотирилапих друзів людини. Проведений аналіз показує, що випуск фільмів часто пов'язаний із зростанням популярності представлених порід протягом одного, двох, п'яти та десяти років. Проте до купівлі собаки власники повинні підходити більш відповідально та вивчати історію, характер та утримання цієї породи, а не сліпо слідувати трендам.

ЗАБАРВЛЕННЯ БІКОЛОР В ПОРОДІ БІГЛЬ

Краснянська А.М., студ. 2 м курсу БТФ
Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент Л.В. Була
Сумський НАУ

За стандартом FCI 161 породи бігль дозволяється велика кількість різних забарвлень. Все ж таки найбільш популярним на даний момент є забарвлення трикоleur та все більшу популярність набирає забарвлення бікоleur. Саме бікоleur користуються найбільшою популярністю на батьківщині породи в Великобританії.

Бікоleur (дослівно з лат. – “двоколірний”) - це забарвлення, яке складається з двох різних кольорів. Найчастіше в породі бігль зустрічається поєднання білого та відтінків рудого кольорів. Пігмент, який відповідає за рудий колір проявляється з різною пігментацією:

1. Червоний – найрідкісніший та найяскравіший з можливих відтінків рудого, який має червонуватий або помаранчевий відтінок, найчастіше насиченість порівнюють з цегляним кольором;

2. Рудий – найчастіше зустрічається серед бікоleurних біглів, під ним розуміють всі відтінки між червоним та лимонним;

3. Лимонний – унікальна масть породи бігль, блідий кремовий колір, який на небагато темніший ніж основний білий.

Також є ще один варіант забарвлення бікоleur в породі бігль - чорно-білий. В такому забарвленні чорний пігмент домінує над білим і займає 80-90% площі тіла бігль та білий залишається в вигляді декількох відмітин. Таке забарвлення зустрічається дуже рідко, але допустиме за стандартом FCI.

Цікаво, що Кінологічна Спілка України та більшість Європейських країн, які входять до FCI вказують в родоводі всі різновиди забарвлення бікоleur, як “bicolour”, на відмінну від American Kennel Club та інш. В родоводах АКС забарвлення бікоleur уточнюється, та вказується так, червоно-білий – “red&white”; рудо-білий - “tan&white”; лимонно-білий - “lemon&white”; чорно-білий - “black&white”.

Візуально новонароджені бігли бікоleurного забарвлення здаються абсолютно білими, а вже з дорослішанням рудий колір набирає насиченість, та вже досвідчені заводчики завжди розпізнають бікоleur від народження. Теж потрібно зазначити, що пігментація мочки носа, повік, губ та м'якушів лап мають забарвлення від світло-коричневого до темно-коричневого кольору. Чорною мочка носа у рудого бікоleur бути не може, так як в них відсутній чорний пігмент на генетичному рівні. Іноді мочка носа бікоleur може змінювати колір на протязі життя собаки, від світлого до темного та навпаки. Такий феномен залежить від гормонального циклу сук, температури й пори року (снігова мочка носа).

Що до генетики забарвлення бікоleur. Забарвлення бікоleur має аутосомно-рецесивний тип успадкування, за який відповідає Локус Е. Локус Е – розподіл кольору – відповідає за наявність та розподіл еумеланінової (темної) пігментації. Рудий бікоleur має генотип е/е, алель е – блокує появу темної пігментації, тому в гомозиготному стані, у таких собак чорний пігмент буде відсутній. В гетерозиготному стані Е домінує над е, отже собака Е/е – буде трикоleurом, але носієм бікоleur. Гомозиготна собака по алелі Е (Е/Е) – трикоleurний бігль, який не буде нести за собою бікоleurів. Тож ми можемо отримати бікоleurів з вірогідністю 25% підібравши пару, в якій в обох буде генотип Е/е та за фенотипом вони будуть трикоleurом, або ж з вірогідністю 50% підібравши пару Е/е (фенотип трикоleur) з е/е (фенотип бікоleur), а також можна отримати бікоleurів з вірогідністю 100% від пари з генотипом е/е, які за фенотипом будуть бікоleurом. Та ми ніколи не зможемо отримати цуценят з забарвленням бікоleur від пари, в якій хоч один з плідників буде з генотипом (Е/Е). На щастя зараз є достатньо лабораторій, які роблять генетичні тести по визначенню Локусу Е, тому ми можемо визначити генотип плідників для планування та підбору пари завчасно.

Рис. 1. Бігль забарвлення бікоleur (рудо-білий) Divine Line Easy Going, переможець класу інтермедія на World Dog Show 2021 та European Dog Show 2021

ПЕРСПЕКТИВИ ВІДРОДЖЕННЯ СВИНАРСТВА УКРАЇНИ

Лісовенко Є. студентка 2м курсу БТФ

Науковий керівник: к. с.-г. наук, доцент Опара В. О.

Сумський НАУ

Вирощуванням свиней в Україні займаються тривалий час і завжди це було прибутковою справою. Однак протягом останніх десятиліть, ця важлива для країни галузь, зазнавала як суттєвого підйому так і скочувалася до кризового рівня [1].

М'ясо свиней є суттєвим джерелом білка для українців, та складає близько 35 % від загального його споживання в країні. Всього в Україні на сьогодні утримується близько 5,5 мільйонів голів свиней, з яких близько 65 % утримуються на промислових комплексах, а решта припадає на невеликі фермерські та приватні домогосподарства [2].

Протягом останніх років галузь свинарства, які тваринництво в цілому дещо знизило темпи свого розвитку. Так, за інформацією Асоціації свинарів України з 2015 по 2019 рік припиняли свою виробничу діяльність більше двохсот підприємств, що складає 10% від загальної кількості [3].

Суттєвий негативний вплив на розвиток свинарства в Україні протягом 2016-2020 років, як і деяких інших країнах, стало поширення африканської чуми.

Значні негативні наслідки на економічні та виробничі показники вітчизняного свинарства спричинила також коронакриза, тому що вона сприяла удорожчання більшості компонентів комбікормів. При цьому вартість зернових, сояшникових та соєвих шротів збільшилася на 20 - 40%. Це автоматично призвело до підвищення собівартості приросту. Варто зазначити, що за перш декаду березня 2021 року ціна на закупівлі зросла до 45-46 грн за 1 кг.

Складні умови, що склалися на свинарському ринку в кінці 2020 року, посприяли тому, що аналітики прогнозували значне скорочення поголів'я свиней. Але навпаки, промислове свинарство продемонструвало на початку 2021 року приріст поголів'я майже 10 %. Загальне поголів'я свиноматок ТОП-55 свинарських компаній на початок року становило близько 174 тис. голів, що на майже 15 тис. голів більше ніж у 2019 році, при цьому загальне поголів'я досягло 2,17 млн гол. і близько 60 % від промислового поголів'я свиней в Україні. Частка свиней, вирощених і реалізованих на забій у живій масі досягла в 2020 році 380 тис. тон, що складає 73% від промислових поставок свинини в країні, при цьому сукупна частка ТОП-55 зросла на 6% [4].

За час тривання війни в Україні свинарство також зазнало критичного впливу, але наразі почало адаптовуватись до таких складних умов та вже знаходить шляхи подолання суттєвих складнощів. За результатами опитування найбільших виробників свинини в Україні, аналітичний відділ Асоціації свинарів України констатує, що загальне поголів'я вибірки загалом за вісім місяців 2022 року зменшилося на 8,5–9%. Додаткове скорочення поголів'я спричинило вибуття низки операторів у перші місяці війни як через пряме їх ураження, так і через побоювання таких втрат надалі, що підвищує відсоток наразі втрачених виробничих потужностей до 10–11%.

На окупованих територіях п'яти областей України у довоєнний час вироблялось 23% товарної свинини. Найбільший в Україні виробник свинини, на частку якого припадає близько 11,5% товарного виробництва свинини в країні, і наступні два найбільші свинокомплекси розташовані в Донецькій та Харківській областях.

Щодо ситуації зі станом галузі у Агрохолдинг KSG Agro, до складу якого входить ТОВ Стронг-Інвест Апостоловського району Дніпропетровської області, можна відзначити, що станом на вересень 2022 року поголів'я свиней тут збільшилось на 20%, до понад 60 тис. голів. Такий ріст поголів'я досягнуто шляхом через покращення якості основного стада, оптимізації його структури та оптимізації виробничих процесів і технологій. В підсумку за перше півріччя 2022 року порівняно з аналогічним періодом 2021 р. реалізація свинини збільшилась на 7 % з 52 903 до 56 735 голів [6].

Література:

1. Засуха Ю. В., Нагаєвич В. М., Хоменко М. П. [та ін.] Технологія виробництва продукції свинарства/за ред. Хоменка М. П. Вінниця: Нова книга, 2008. 336 с.
<https://pigua.info/uk/post/rosijski-bombi-vbivaut-ukrainskih-svinej-ta-porusuut-osnovni-harcovi-lancuzki>
3. <https://delo.ua/business/svinina-378892/>
4. <https://latifundist.com/en/novosti/55083-nazvany-top-15-svinovodcheskih-kompanij-ukrainy-za-2020-god>
5. <https://pigua.info/uk/post/rosijski-bombi-vbivaut-ukrainskih-svinej-ta-porusuut-osnovni-harcovi-lancuzki>

h
t
t
p
s
l
a
t
i
f
u
n
d
i

ГОДІВЛЯ СОБАК ГИГАНТСЬКИХ ПОРІД НА ПРИКЛАДІ ПОРОДИ СОБАК ТИБЕТСЬКИЙ МАСТИФ

Мініхаїрова В.Р., студ. 1 курсу магістратури заочного відділення БТФ
 Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент Була Л.В.
 Сумський НАУ

Порода собак тибетський мастиф вважається однією з перших порід собак. Собаки використовувалися для охорони стад і будинків тибетського народу. Імовірно, тибетський мастиф є предком усіх собак типу молоси. Вельми сумнівне дослідження в лабораторії аграрного університету репродуктивної генетики тварин і молекулярної еволюції у місті Нанкіні, Республіки Китай, встановило, що в той час як найбільш поширені породи собак генетично походять від вовка приблизно 42000 років тому, тибетський мастиф генетично походить від вовка приблизно 58000 років тому. Порода є незалежною, захисною, і дуже лояльною, що робить її відмінним сторожовим собакою. Собаки породи тибетський мастиф мають потужний кістяк, якому протягом усього життя потрібна підвищена доза мікроелементів. Годування собак цієї породи повинно бути високоякісним, містити багато кальцію, фосфору, вітаміну Е.

Спори про те, чим годувати тибетського мастифа, який раціон для цієї породи оптимальний, доки не виявили ні заводчики, ні власники. Заводчики розділилися на два табори. Одні стверджують, що харчування має бути натуральними кормами, інші, що тільки сухий корм може повністю задовольнити потребу собаки у вітамінах та мікроелементах.

Для порівняння вартості годівлі собак у розпліднику натуральними або промисловими кормами було складено два раціони для суки середньою живою масою 65 кг (таблиці 1 та 2). Середня вартість добового раціону з промислових кормів становить 108,15 грн., з натуральних кормів 289,35 грн. (стан цін на січень 2022 року).

Таблиця 1

Раціон годівлі сухим промисловим кормом Royal Canin для собак живою масою 65 кг

	Кількість, г	Обмінна енергія, кДж	Сирий протеїн, г	Жир, г	Клітковина, г	Са, г	Р, г	Ціна, грн
Норма		17900	306	231	67,2	12,6	9,98	
Роял Канін	1020	17900	306	231	67,2	12,6	10	108,15
Різниця		0	-	-	-	-	0,03	

Таблиця 2

Раціон для дорослого собаки живою масою 65 кг

Склад раціону	Кількість корму на добу, г	В раціоні міститься						Ціна, г
		Обмінна енергія, кДж	Сирий протеїн, г	жир, г	Кліткова-вина, г	Са, мг	Р, мг	
Норма	-	17900	306	231	67,2	12600	9980	
Яловичина	1500	5136	300	87	-	126	551	210,0
Печінка	300	1353	54	9,3	-	84	216	45,00
Крупа вівсяна	900	11523	99	9,9	25,2	819	1481	22,5
Морква	300	174	1,5	-	4,5	60	21	4,80
Олія соняшникова	30	1128	-	30	-	-	-	1,35
Кісткове борошно	30	-	-	-	-	7800	4200	5,10
Сіль кухонна	15	-	-	-	-	-	-	0,60
Всього	-	19314	454,5	136,2	29,7	8889	6594	289,35
+, - до норми	-	+1414	+148,5	-94,8	-37,5	-3711	-3386	

Розрахунок вартості раціону з натуральних кормів проведений не враховуючи затрати на мінеральні добавки і вітаміни, які необхідно додавати до раціону при годівлі натуральними кормами. В промислових кормах містяться ж всі необхідні для собаки речовини. Вартість добового раціону, складеного із сухого корму класу супер преміум (найвища якість), на 181,20 грн. менша ніж раціону із натуральних кормів. Тому економічно доцільніше годувати тварин кормами промислового виробництва.

Дуже важливо зауважити та пам'ятати, що вода у собак повинна бути завжди у вільному доступі.

АНАЛІЗ ГАЛУЗІ СОБАКІВНИЦТВА В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Морозова І.В., студентка 2 м курсу БТФ

Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент Л.В.Була

Сумський НАУ

Собаківництво в наш час розвивається як окрема галузь і користується великою популярністю. Україна не є винятком і застосування собак в різних сферах діяльності людини стає все більш різноманітним. В нашій країні існує декілька національних кінологічних організацій, найбільшою з яких є Всеукраїнська громадська організація «Кінологічна Спілка України», коротко КСУ. Сумський обласний центр собаківництва є регіональним відділенням КСУ, знаходиться в обласному центрі – м. Суми і охоплює своєю діяльністю Сумську область. Даний центр створений у 1972 році на добровільних засадах, є громадською організацією, у статуті якої не передбачено комерційних цілей. Метою Центру є всебічне сприяння поновленню та збереженню генофонду породних собак і, на даний час, організація має виключне право на терені області підготовки документів в Єдину племянну книгу собак України та видачі племянних родоводів.

Кількість членів Центру і зареєстрованих у Центрі собак щорічно коливається у досить великих межах. Значний вплив на кількісний склад центру собаківництва має економічна ситуація в країні і пов'язаний з нею рівень достатків населення області. Загальна кількість зареєстрованих в Сумському обласному центрі собаківництва собак на протязі 10 перших років незалежної країни постійно зменшувалась і у 2002 році склала лише 29,9% (282 гол.) від собак, зареєстрованих у 1993 році (942 гол.). При цьому зменшення кількості тварин відбулося за рахунок дуже великих собак (сенбернари, ньюфаундленди, німецькі доги, боксери, добермани), а також собак, які потребують спеціального і дорогого догляду за шерстю (різеншнауцери, коллі, ердельтер'єри, чорні тер'єри, пуделі, афгани). Це можна пояснити погіршенням матеріального становища громадян, які не мали можливості утримувати собак, що споживають багато корму, або ж потребують дорогого догляду. Натомість такі породи як ротвейлер, німецька, середньоазіатська вівчарки, які добре несуть сторожову службу і при цьому невибагливі в утриманні, залишалися на той час популярними породами. На заміну великим і дорогим в утриманні собакам прийшла така порода середнього розміру, зручна для утримання в квартирах, як американський стаффордширський тер'єр. Разом з тим, з'являються окремі екземпляри нових маловідомих і дорогих порід собак, : шар-пей, американський бульдог, самоїд, лабрадор та інші.

Аналіз останніх десяти років показав поступове зростання кількості поголів'я і до початку кризи, що пов'язана з ковідом, на обліку у Сумському центрі собаківництва вже налічувалося 524 собаки. Також суттєво змінився породний склад тварин. Зі службових собак додалися такі породи, як бельгійська вівчарка малінуа, італійський кане корсо, бульмастиф та бордоський дог. Великою популярністю стали користуватися північні їздові породи собак – сибірський хаскі, аляскінський маламут. Найбільш чисельнішою породою на цей час є лабрадор ретривер та середньоазіатська вівчарка. Також у відсотковому співвідношенні за призначенням декоративні породи собак стали найбільш чисельнішими. Популярними залишаються йоркширський тер'єр, чихуахуа, французький бульдог. З'явилися нові породи: кавалер кінг чарльз спанієль, бішон фрізе, китайський чубатий собака, мальтійська болонка. Серед маленьких порід найбільша кількість припадає на такі породи, як цвергшнауцер та цверпінчер. Буквально в останні чотири роки у м.Суми почали розводити вельш коргі пемброк та вельш коргі кардиган. Так, на племянному огляді у 2022 році вже було представлено 6 собак породи пемброк.

З розвитком галузі собаківництва у місті також стрімко почала розвиватися сфера кінологічних послуг. Так у обласному центрі офіційно працюють вже 6 грумінг-салонів, також є майстри, які надають приватні послуги. Є два хендлінг-зала, в яких можна отримати послуги з хендлінгу, виховання цуценят та дресирування собак. Також є великий критий зал зі штучною травою для занять з кінологічного виду спорту аджиліті та дресирування собак за напрямками хендлінгу, послуху та захисних курсів. В Сумському обласному центрі собаківництва КСУ офіційно мають кваліфікацію інструктора або судді з робочих якостей шість фахівців, але необхідно відмітити, що, на жаль, у області отримали розвиток не всі напрямки дресирування собак. Це можна пояснити нестачею фахівців з узькою спеціалізацією у дресируванні, а також небажанням власників собак займатися вихованням своїх тварин.

В Сумській області за останні десять років з'явилася безліч зоомагазинів. Звичайно більшість з них є приватними, але є і представники великих компаній, таких як Зообонус та Майстер зоо. Єдине, що необхідно відмітити, як значний недолік у розвитку галузі собаківництва регіону, це майже повністю відсутня наявність зооготелів для собак, є тільки один невеличкий готель, де можливо залишити тварину на певний час для перетримки. Тому більша частина власників собак при необхідності тимчасового від'їзду шукає самотужки можливість прилаштувати тварину. Також необхідно відмітити абсолютну відсутність огорожених майданчиків для вигулу собак, які повинна облаштовувати місцева влада. Це саме ті питання, на які повинен звертати увагу Центр собаківництва для реалізації проектів у майбутньому.

ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МОЛОКА ПРИ ПЕРЕРОБЦІ ЙОГО В СИР

Москвич Д.А. - студент 2 курсу магістратури БТФ
Науковий керівник – канд. с-г наук, доцент Кисельов О.Б.
Сумський НАУ

Технологічні властивості молока – це сукупність фізико-хімічних показників, при оптимальному значенні яких та правильному технологічному процесу можна виготовити різноманітну молочну та кисломолочну продукцію. До таких показників відносяться відсутність сторонніх домішок, стійкість до температур, санітарно-гігієнічна якість, оптимальний біохімічний склад і високі фізичні та хімічні властивості, відсутність недоліків запаху, смаку, кольору тощо.

Досить серйозний вплив на технологічні властивості молока мають сезонні зміни хімічного складу, які мають непомітні відмінності в закономірностях для всіх природно-сировинних районів. Сезонні зміни можуть бути обумовлені періодом лактації, а також змінюватись в залежності від умов годування та утримання тварин. Саме в сирному виробництві використовуються серйозні стандарти до різноманітних властивостей молока. В цьому виді переробки відбирається лише натуральна сировина корів без хвороб, що перебувають на утриманні в належних умовах перебування та при збалансованому раціоні. В такому молоці кількість сухих речовин складає не менше ніж 12, 5 % білку -3, 3 – 3, 5%, вміст казеїну не менше ніж 2,7%, білків сироватки менш за 0,7%. Казеїну має бути в 4,5 рази більше ніж білків сироватки. При оптимальному рівні казеїну повноцінно виявляється коагулювальна здатність сичужного ферменту, зсідання молока при цьому відбувається найбільш ефективно, компоненти молока використовуються на повну. При збільшенні вмісту казеїну в сировині вихід готового сиру може збільшуватись на 3-4%.

У процесі сироваріння важливий роль відіграє здатність молока до сичужового згортання, тобто його здатність до утворення щільного згустку білку. Саме цим зазвичай визначається придатність молока для сироваріння. Сиро-придатність сировини буде більшою при вищому вмісті казеїну та солей кальцію, а від них залежить швидкість та щільність утворюваного молочного згустку. При нестачі кальцію в сировині буде утворюватися млявий, неміцний згусток, з якого буде виділятися більше бульки в сироватку і якість готового сиру буде значно нижчою. Інколи для збільшення рівня кальцію до сировини можуть додавати розчин хлориду кальцію.

Також найважливішим показником гігієнічної якості молока є відсутність в його складі різного роду антибіотиків, часток лікарських засобів, фрагментів пестицидів та добрив. Присутність цих речовин у складі молока викликає порушення процесу його сквашування, різноманітних відхилень якості в готового продукту, що викликає потребу в суворого державного контролю за рівнем антибіотиків та інших інгібіторів у молоці.

В залежності від температурних умов зберігання молока присутність різноманітних мікроорганізмів в ньому збільшується в геометричній прогресії: якщо в 1 мл молока до зберігання вміст мікроорганізмів становить близько десятків тисяч, то за температури 10 – 12 градусів ця кількість може збільшитись в 10 раз, за температури 18-20 градуси – в сотні, при 30 - 35 градусах – в сотні тисяч раз. При наявній кількості бактерій від ста мільйонів штук в 1 мл молока виявляються перші ознаки його псування і його термін зберігання закінчується.

Сквашування молока – це основна операція у виробництві сиру, саме вона викликає коагуляцію білку та створення тугого згустку. Виділяють 2 види коагуляції: кислотний та кислотно-сичужний. За кислотного способу коагуляція казеїну відбувається внаслідок молочнокислого бродіння. Згусток що утворюється має щільну консистенцію, але в процесі виробництва він важче звільняється від сироватки. Раніше таким методом виробляли тільки нежирний сир, але в сучасних реаліях цей метод є більш економічно вигідним завдяки новим методам обробки згустку на виробництві. За кислотно-сичужного способу коагуляція казеїну і утворення згустку відбуваються під дією молочної кислоти і сичужного ферменту, або пепсину. Сичужний фермент посилює процес синерезису в згустку, в результаті чого поліпшується виділення ним сироватки.

У виробництві сиру використовують лише доброякісне молоко кислотністю не більше 20 градусів, яке потрібно підготувати до заквашування. Для цього молоко нормалізують по вмісту жиру, очищують від механічних домішок, пастеризують і охолоджують до температури заквашування.

Режим пастеризації молока впливає на консистенцію одержаного при заквашуванні згустку. З підвищенням температури пастеризації щільність згустку збільшується, але одночасно з цим зростає і його здатність втрачати вологу, що утруднює видалення з нього сироватки. Через це при виготовленні кисломолочного сиру молоко пастеризують за температури 78 ± 2 °C з витриманням 15 – 20 с. Цей режим вважається достатнім для знищення мікрофлори в нормалізованій суміші і одержання згустку, зручного для подальшої обробки.

Переробка молока в сир доволі складний технологічний процес, який містить в собі дуже багато різноманітних факторів, які впливають на якість готового продукту. Хімічний та фізико-хімічний склад молока, температурні режими та технологічний процес диктують правила, за умови дотримання яких буде вироблений найякісніший продукт.

БУРА ХУДОБА СУМЩИНИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ

Осадча-Бражник В., ст. 5 курсу БТФ
Науковий керівник: Павленко Ю.М.
Мамедова З., ст. 5 курсу БТФ
Науковий керівник: Була Л.В.
Сумський НАУ

Вступ. Упродовж тривалого часу в процесі створення нових порід молочної худоби проведено безліч науково-практичних досліджень з вивчення результатів схрещування місцевих порід з плідниками поліпшуючих порід. Бура худоба Сумського регіону зазнала істотного впливу швіцької породи, яку використовували для її поліпшення.

Мета досліджень – дослідити сучасний стан бруї худоби в Сумському регіоні. Вивчити породні особливості.

Методика. Дослідження проведені в племінному заводі ДП ДГ ІСГПС НААН на тваринах української бруї молочної породи та племінному репродукторі ТДВ «Комишанське» на тваринах лебединської породи. Дослідження проводились за умови однакової годівлі на рівні 65 ц к.о./рік. Молочну продуктивність оцінювали шляхом щомісячних контрольних доїнь з відбором проб молока.

Цитогенетичні дослідження проводили в лабораторії Інституту розведення і генетики тварин ім. М. В. Зубця НААН. Визначення поліморфізму гену капа-казеїну проводили в генетичній лабораторії Інституту фізіології ім. Богомольця НАН за допомогою молекулярно-біологічного аналізу розпізнавання алелів методом полімеразно-ланцюгової реакції (ПЛР) у реальному часі. Біометричну обробку результатів проводили за методикою М. О. Плохінського, з використанням програмного забезпечення Statistica 6.0.

Результати. Останнє десятиріччя генеалогічна структура лебединської породи формувалася шляхом використання у селекційному процесі спенопродукції бугаїв швіцької породи закордонної селекції. Сьогодні в племінних господарствах області з розведення лебединської породи більшість тварин походить від плідників швіцької породи (американської селекції) – 81%, 13 % тварин – від бугаїв лебединської породи та 6% від оригінальної бруї німецької породи. Тварини української бруї молочної породи в своїй більшості (94%) походять від плідників швіцької породи та лише 6% від плідників оригінальної бруї німецької породи.

Виявлений вплив показників живої маси ремонтних телиць на показники майбутньої відтворної здатності та молочної продуктивності. Логічним є зменшення віку першого осіменіння з зростанням живої маси у віці 18-ти місяців. Середнє значення віку першого осіменіння телиць української бруї молочної породи становить $518 \pm 5,3$ дні, лебединської породи $532 \pm 4,1$ дні. Нами встановлений достовірний вплив показників росту та розвитку телиць на показники молочної продуктивності за першу лактацію. Так на надій за першу лактацію впливала жива маса у 18-ти місячному віці ($\eta^2_x = 15,3\%$), на кількість молочного жиру та молочного білку відповідно $\eta^2_x = 16,1\%$ ($P < 0,05$) та $\eta^2_x = \%$ ($P < 0,05$). Залежно від маси телиць української бруї молочної породи в 18 місячному віці нами вивчені зміни віку першого осіменіння. Вплив на цей показник живої маси телиць УБМ склав $\eta^2_x = 14,2\%$ ($P < 0,05$).

За результатами досліджень встановлено, що рівень молочної продуктивності корів української бруї молочної та лебединської порід повністю відповідав породним вимогам. За надоем першої лактації тварини переважали стандарти порід відповідно на 14 та 18%, за третю лактацію – на 7 та 12%. За кількістю молочного жиру та білка відповідно за першу – на 18% та 9%, за третю – на 10% та 1%. За кращу лактацію середній рівень продуктивності тварин дещо перевищив 5,5 тис. кг молока. Найвища продуктивність корів української бруї молочної породи спостерігалася у тварин п'ятої лактації - 5658 ± 170 кг.

Зростання вимог до якості молочної продукції призвели до використання в селекції генетичних маркерів і пошуку їхнього зв'язку з молочною продуктивністю тварин. В результаті проведеного генотипування тварин української бруї молочної породи за геном капа-казеїну, встановлено, що алель А зустрічався з частотою більше 0,5, а алель В – відповідно менше 0,5. Найбільшою частотою характеризувався гетерозиготний генотип АВ (0,40).

Цитогенетичний аналіз племінних тварин – невід'ємна частина генетичного моніторингу, що дозволяє виявляти тварин-носіїв конститутивних цитогенетичних аномалій. За проведеними попередніми результатами було встановлено, що для корів української бруї молочної породи характерні кількісні (анеуплоїдія) та структурні (хромосомні розриви) порушення хромосом.

Висновки. Тварини як лебединської так і української бруї молочної породи мали високі показники молочної продуктивності. Встановлена залежність відтворювальної здатності та рівня молочної продуктивності від інтенсивності розвитку телиць. Показана перспектива використання генетичних досліджень при розведенні бруї худоби.

ХАРАКТЕРИСТИКА ТВАРИН СУМСЬКОГО ВНУТРІШНЬОПОРОДНОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-КОРИСНИМИ ОЗНАКАМИ

Пономаренко А., Марущак В., ст. 5 курсу БТФ
Науковий керівник: Павленко Ю.М.
Сумський НАУ

Вступ. Подальше удосконалення популяції сумського внутрішньопородного типу відбувається під впливом генофонду голштинської породи. Актуальним питанням є дослідження його впливу на господарсько-корисні ознаки тварин.

Мета досліджень – дослідити господарсько-корисні ознаки тварин сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи.

Методика. Дослідження проведені в племінному заводі ДП ДГ ІСГПС НААН на тваринах української чорно-рябої молочної породи. Для характеристики господарськи корисних ознак тварин досліджуваних порід використовували матеріали зоотехнічного обліку (база даних селекційного призначення СУМС «ОРСЕК»). Молочну продуктивність піддослідних корів оцінювали за надоем (кг), вмістом жиру, білка в молоці (%) та кількістю молочного жиру та білка (кг). Вміст жиру, загального білка, протеїну, лактози, сухої речовини, сухого знежиреного молочного залишку (СЗМЗ) визначали в лабораторії Інституту тваринництва НААН методом інфрачервоної фотометрії на обладнанні корпорації «Bentley Instruments» (США). Оцінку тривалості та ефективності довічного використання корів здійснювали за методикою запропонованою Ю.П.Полупаном (2010). Тип будови тіла оцінювали за загальноприйнятою методикою.

Результати. В результаті проведених досліджень ми можемо підтвердити раніше отримані результати, що на поголів'ї вітчизняної молочної худоби продовжується використання сперми бугаїв покращуючи порід (голштинської), що може призвести до повного їх поглинання та зникнення. Найбільш чисельними лініями є – Чіфа 1427381, Елевейшна 1491007 та Старбака 352790. Вони складають близько 93 % від всього поголів'я української чорно-рябої молочної породи.

Нами проаналізовано біохімічний склад молока корів первісток та повновікових корів. Встановлено, що, як первістки так і повновікові тварини української чорно-рябої молочної породи мали достатні показники вмісту жиру в молоці. Корови-первістки мали вміст жиру в молоці більше 3,40 %. За вмістом білка та казеїну в молоці встановлена достовірна різниця між первістками та повновіковими тваринами (відповідно 0,06 % та 0,06 %). Повновікові тварини також переважали первісток за вмістом сухої речовини та сухого знежиреного молочного залишку.

Відтворювальна здатність корів сумського внутрішньопородного типу не в повній мірі відповідала зоотехнічним вимогам, що характеризувалось подовженою тривалістю сервіс-періоду та міжотельного періоду корів. Підвищення рівня молочної продуктивності корів спричинювало погіршення їх відтворювальної здатності, що вказує на низьку поєднуваність цих ознак на сучасному етапі селекційного процесу.

В результаті проведених досліджень встановлено, що тварини української чорно-рябої молочної породи відрізняються задовільними показниками ефективності довічного використання. Виявлена диференціація від рівня умовної спадковості за показниками тривалості використання та довічної продуктивності. Між окремими показниками, що характеризують ефективність господарського використання виявлений достовірний зв'язок різної сили та напрямку. Нами виявлений зв'язок між окремими показниками тривалості господарського використання та довічної продуктивності. Так високі позитивні та достовірні коефіцієнти кореляції встановлені між тривалістю життя тварин на тривалість господарського використання, величиною довічного надоя, коефіцієнтом господарського використання, надоем на один день життя. Негативний коефіцієнт кореляції встановлений між тривалістю життя та надоем на один день господарського використання. Між довічним надоем та тривалістю господарського використання, надоем на один день життя та господарського використання встановлені достовірні позитивні коефіцієнти кореляції. Між ознаками лінійних ознак, які відносяться до однієї специфічної області, та показниками молочної продуктивності за першу лактацію та довічної продуктивності встановлений середній рівень додатної кореляції. Прямий достовірний зв'язок групових ознак встановлено з довічним надоем, надоем за першу лактацію, тоді як з тривалістю господарського використання зв'язок був недостовірний. Із 18 описових ознак, які оцінюються за 9-ти бальною школою, їхня співвідносна мінливість з довічним надоем, надоем за першу лактацію та тривалістю господарського використання проявилася неоднозначно.

Висновки. Встановлено, що корови молочного стада походять від плідників голштинської породи. Тварини відповідали стандарту породи за молочною продуктивністю, мали дещо подовжену тривалість сервіс-періоду та мають задовільні показники ефективності довічного використання.

ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СТАДА КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ ЗГІДНО ВИРОБНИЧИХ ТИПІВ

Селіна Ю.Р. студентка 2 М курсу, ТВППТ
Науковий керівник: доцент Левченко І.В.
Сумський НАУ

Вступ. Велика рогата худоба має великий генераційний інтервал, що на пряму залежить від віку настання статевої зрілості і першого отелення. Але належність породного та виробничого використання в поєднанні з умовами утримання та годівлі також впливають на продуктивність.

Відтворна здатність є основним економічним показником ефективності, що характеризуються фенотиповими ознаками, які необхідно досліджувати для планування продукції і постійного удосконалення виробничих типів. Тому постійне вивчення відтворних якостей великої рогатої худоби є актуальним питанням згідно різних технологій ведення галузі.

Мета досліджень. Метою дослідження ми обрали вивчення відтворної здатності корів різних виробничих типів. Обстеживши поголів'я згідно індексу типовості за виробництвом, ми поділили тварин на дві групи за продуктивністю виробництва: молочні, наближені до молочного. До молочного типу ми віднесли корів, які за продукцією молочного жиру та білку змогли перевершити середній показник в цілому по стаду на 0,43σ, а наближеного до молочного дещо відрізнявся, але в незначній кількості.

Методика виконання. Дослідницьку роботу проводили СВК "УРОЖАЙ" Луцького району Волинської області за вихідними зоотехнічними матеріалами господарства на коровах різного періоду лактації в кількості 310 голів молочного стада.

Результати досліджень. В таблиці 1. наведені показники тварин різних виробничих груп за показниками відтворної здатності. Кращими показниками є корови молочного напрямку (8085 кг), дещо гіршого — корови наближеного до молочного типу (6145 кг). Вік першого отелення в усіх двох групах був однаковий и коливався в межах 28,4-30,0 міс.

Таблиця 1 Відтворна здатність корів різновиробничих піддослідних груп корів, ($M \pm m$)

Показники (одиниці виміру)	Виробничі типи корів		По стаду (n =310)
	Молочний (n=163)	Наближений до молочного	
Вік I отелення, дн.			
Вік I отелення, міс.			
Тривалість днів сервіс-періоду			
Тривалість днів міжотельного періоду			
Тривалість днів періоду запуску			
KB3			

Міжотельний та сервіс- період молочної продуктивності збільшується, і різниця між цими ознаками склала + 26 та + 22 дні ($P < 0.001$) Коефіцієнт відтворної здатності (KB3) та тривалість періоду запуску від молочного до наближено молочного зменшився при вірогідній різниці ($P < 0.01$).

Висновок. Отже, корови різних виробничих типів відрізняються між собою згідно відтворної здатності. Найбільш продуктивний молочний тип характеризується кращими показниками ніж наближений до молочного. За результатами досліджень взаємозв'язку, ми не побачили суттєвих закономірностей, що могли б вказувати на проведення селекції окремо за молочною продуктивністю та відтворною здатністю.

УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНИХ ЯКОСТЕЙ СОБАК, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ З АДЖИЛІТІ

Співак О.В., студентка 2 курсу, магістр, БТФ, спец. «ТВППТ»
Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент Була Л.В.
Сумський НАУ

На початку 1978 року на території Англії з'явився новий вид спорту-Аджиліті. (agility (англ.) – стрімкість; моторність). Його засновником прийнято вважати Джона Варлі. Саме він, будучи членом комітету на виставці Крафт, вирішив розважити глядачів. Враховуючи своє захоплення кінним спортом, Варлі залучив на подібний захід собак, які долали перешкоди та різні бар'єри. Так це дало поштовх для захоплення таким видовищним дійством багатьох прихильників і таким чином переросло в спорт-Аджиліті. Офіційно цей вид спорту з собакою був визнаний Міжнародною кінологічною федерацією (FCI) у 1989 році.

Суть даного спорту полягає у проходженні смуги перешкод собакою, якою керує хендлер, якнайшвидше без помилок і штрафів.

Правилами встановлено, що людина не може торкатися свого собаки чи перешкод, вона не може використовувати їжу чи іграшки, а отже, весь процес управління тварини повинен бути за допомогою голосу, жестів та різних сигналів. Саме тому Аджиліті для підготовки до змагань передбачає всебічне навчання собаки, включаючи фізичні тренування, фітнес, спортивне харчування, а також уміння та бажання тренуватися. Найголовніше у дресируванні - це правильно дозувати навантаження. Хендлер має працювати з собакою до тих пір, доки у собаки зберігається азарт, розумно поєднувати психічне та фізичне навантаження.

Важливим для Аджиліті є необхідність правильно підготувати домашнього вихованця. Починати навчання можна з 4-місячного віку, але для початку навчання Аджиліті собака повинен знати базові команди і чітко виконувати їх.

З самого початку тренувань потрібно все організувати так, щоб собака сприймав їх як розвагу, тоді ефективність занять буде вищою. Заняття більш повноцінними можна проводити з вихованцями, вік яких становить рік або більше, що обумовлено наявністю у тварини повністю сформованого кістяка та мінімальним ризиком отримання травм у процесі виконання вправ або проходження смуги перешкод.

Є різний рівень складності: Аджиліті-1, Аджиліті-2 і Аджиліті-3. Він різниться в залежності від довжини дистанції, ступеня її складності та швидкості, обраної для визначення нормативного часу.

На змаганнях використовуються такі перешкоди:

- 1) перешкоди із зонами торкання: бум, гойдалка, гірка;
- 2) перешкоди без зон торкання: бар'єри, віадук або стінка, жорсткий тунель, колесо, стрибок у довжину, слалом.

Всі собаки за висотою у холці поділяють на три ростові категорії, залежно від цього ставиться висота перешкод та порівнюються результати для визначення переможців. З січня 2020 року у системі ВГО «Кінологічна Спілка України» встановлені нові ростові категорії, також змінені вимоги до висоти бар'єрів:

- a. Extra Small («XS») - висота бар'єру 15-20см для собак зростом менше 28 см у холці.
- b. Small («S») - висота бар'єру 25-30см для собак зростом від 28 см (включно) до 35 см у холці.
- c. Medium («M») - висота бар'єру 35-40см для собак зростом від 35 см (включно) і до 43 см у холці
- d. Mini Large («ML») - висота бар'єру 45-50см для собак зростом від 43 см (включно) і до 50 см у холці.

Цей спорт вважають дуже демократичним, у ньому можуть брати участь собаки різного розміру та породи, а також метиси. Тобто для участі у змаганнях з Аджиліті порода не важлива, але провівши дослідження породного складу учасників змагань ми бачимо певну тенденцію до відбору собак певних порід. Так, на Чемпіонаті світу в 2017 році в Чехії в категорії Large («L») налічувалося 203 собаки, з них порода бордер-коллі – 138 собаки, а це 68% від загальної кількості. У категорії Medium (M) було 145 собак. Лідером у цій категорії були шелті - 55,4% (79 собак). У категорії Small («S») собаки породи шелті теж набрали найбільшу кількість, а це 48% (78 собак). У цій категорії також популярними були пуделі (14%-23 собаки) та парсон-рассел-тер'єр (13,5%-22 собаки). На останньому чемпіонаті світу у 2022 році, який проходив у Австрії, також спостерігалася та ж сама тенденція – найбільша кількість собак – це бордер-коллі та шелті.

Таким чином, ми бачимо, що найкращі результати більшою мірою показують собаки пастуших порід, тому що вони здавна працюють у парі з людиною і дуже люблять активні тренування. Також ці дві породи найбільшою мірою відповідають і за фізичними якостями то спритного бігу на короткі дистанції, маневрування під час руху та здатності до подолання різних перешкод.

ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ЛІНІЙ В УМОВАХ ДП ДГ ІСГПС НААН

Трихліб А.В., студент 2 курсу магістратури БТФ, спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник: доцент І.О. Рубцов
Сумський НАУ

Питання селекційно-племінна робота з молочною худобою потребує в сучасних умовах нових більш ефективних підходів. Використання методології системної великомасштабної селекції у відповідності до сучасних вимог і технологічних особливостей.

При створенні та удосконаленні усіх порід і типів великої рогатої худоби в Україні використовували бугаїв як імпортової, так і власної селекції. Як наслідок, для вновствореної української чорно-рябої молочної породи характерна багатолінійність, тому для подальшої роботи з породою потрібно провести оптимізацію ліній, тому що вони створюють загальну структуру породи, і таким чином запобігають безсистемному інбридингу.

Прискорення темпів генетичного поліпшення популяції української чорно-рябої молочної породи можливо при подальшому схрещуванні з голштинською породою. Тому необхідно уточнення методів селекційної роботи з лініями. Вивченню генеалогічних формувань стада, формуванню екстер'єрно-конституційних особливостей та інших господарськи корисних ознак, які мають наукове та практичне значення для ведення подальшої селекційної роботи з сумським типом української чорно-рябої молочної породи, присвячені наші дослідження.

Дослідження проводилися в Державному племінному заводі Державного підприємства дослідного господарства Інституту сільського господарства Північного Сходу НААНУ, Сумського району, Сумської області.

Оцінка тварин за екстер'єром є необхідною умовою селекційного удосконалення молочної худоби. Добре виражений молочний тип та високі екстер'єрні якості корів значною мірою обумовлюють показники продуктивних ознак.

Оцінка великої рогатої худоби за промірами статей екстер'єру доповнює окомірну оцінку, робить її об'єктивнішою і точнішою, а цифрове вираження розвитку оцінених ознак дозволяє шляхом їхнього порівняння виявити індивідуальні та групові особливості тварин. Проте окремо взяті абсолютні показники промірів будови тіла не завжди можуть охарактеризувати тварину такою ж мірою, як їх співвідносне поєднання виражене у відносних одиницях індексів. Визначення індексів у зоотехнічній практиці базується на використанні таких промірів, які найбільш ґрунтовно характеризують пропорційність розвитку будови тіла в загальному екстер'єрному типі тварин. Тому актуальність проблеми полягає у визначенні промірів та індексів будови тіла, які достатньо вірогідно характеризують екстер'єрний тип молочних корів. Індекси будови тіла досить цінний матеріал для об'єктивної оцінки тварин за екстер'єрним типом оскільки їх використання дозволяє селекціонерам визначити тип конституції, індивідуальні особливості, ступінь та пропорційність розвитку організму, вікову мінливість, кондиції та здатність до тієї чи іншої продуктивності.

За висотою в холці найбільш розвиненими є корови-первістки ліній Чіфа 1427381 та Старбака 352790. Абсолютні показники знаходяться в межах 132,2-132,4 см, що вище середніх значень по всіх групах на 0,7-4,1 см. При цьому первістки лінії Белла 166736674 статистично вірогідно поступалися тваринам всіх ліній за цим показником ($P<0,001$) і тваринам лінії Елевейшна 1491007 ($P<0,01$).

Найбільшу ширину грудей мають корови-первістки ліній Сітейшна РФ 267150 та Старбака 352790. Але ця різниця є статистично недостовірною. Дещо більша різниця між тваринами за глибиною грудей. За цим показником переважають корови-первістки лінії Старбака 352790. Подібна ситуація спостерігається й за таким проміром тіла, як ширина в маклоках.

За іншими показниками статистично достовірної різниці не встановлено. За проміром навкісної довжини тулуба спостерігається подібна тенденція, причому тварини лінії Елевейшна 1491007 статистично вірогідно поступалися первісткам ліній Сітейшна РФ 267150 ($P<0,05$) та Старбака 352790 ($P<0,01$). За проміром обхвату грудей корови-первістки лінії Сітейшна РФ 267150 переважали первісток лінії Белла 166736674 на 0,7 см.

За обхватом п'ястка перевагу мали корови-первістки лінії Белла 166736674, що свідчить про більш ніжний кістяк помісних тварин. У цілому слід констатувати, що тварини різних ліній мали різні показники промірів будови тіла.

Ця різниця знайшла відображення в показниках живої маси. Корови-первістки лінії Белла 166736674 мали найменшу живу масу серед тварин усіх ліній, причому різниця з тваринами лінії Старбака 352790 була достовірною ($P<0,01$).

Таким чином, дослідженнями доведено, що тварини Сумського внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи різних ліній відрізняються за показниками формування екстер'єру і конституції.

ВПЛИВ ВІКУ ПЕРШОГО ОСІМЕНІННЯ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ

Хоменко А.М. студент 2М курсу, БТФ
Науковий керівник: доцент Левченко І.В.
Сумський НАУ

Вступ. Сучасний рівень розвитку і інтенсифікації галузі скотарства і зокрема молочного, передбачає використання високопродуктивних спеціалізованих порід великої рогатої худоби вітчизняної і зарубіжної селекції, придатних до інтенсивних технологій використання. Генетичний потенціал таких спеціалізованих порід достатньо високий їх рівень перевершує 7-9 тис кг молока на корову. Зберігати такі показники продуктивності при високому вмісті жиру і білка можливо лише за оптимальних умов годівлі і утримання. Високі обмінні процеси, які відбуваються в організмі високопродуктивних тварин потребують жорсткого контролю за всіма фізіологічними і біологічними процесами.

Мета досліджень. Дослідити відтворну здатність корів .

Одним із показників , який тісно пов'язаний з молочною продуктивністю є відтворна здатність. Стресові фактори при великому скупченні поголів'я, не оптимізована годівля, порушення санітарно-гігієнічних та технологічних параметрів утримання та інші призводять до зниження відтворних функцій і зниження плодючості. Серед причин вибракування корів чи не найпершому місці є саме фактор зниження фертильності і в деяких стадах він складає від 25 до 30%.

Результати досліджень. Розглядаючи основні параметри відтворення в першу чергу науковці і практики звертають увагу на вік першого осіменіння. Він залежить від ряду інших складових , в першу чергу інтенсивності вирощування ремонтного молодняку. Належний догляд і оптимізована повноцінна годівля телят при дотримання параметрів росту і розвитку відповідно до породної належності дозволяє досягти рівня молочної продуктивності при зниженні виробничих витрат на вирощування , забезпечуючи його економічну ефективність.

Статева зрілість молодняка настає у віці 8-12 місяців при фізіологічній - у 16-20 міс. Зарубіжний досвід свідчить що при дотриманні оптимальних норм годівлі і утримання, відповідної живої маси і лінійних промірів, використовуються ранні строки осіменіння, що зменшує кратність статевих циклів і спостерігається зниження захворювань статевих органів.

Наукові дослідження свідчать, що економічні витрати на осіменіння телиць у віці 24 місяців на 42,5% перевищували витрати на осіменіння ремонтних телиць у 16 місячному віці. При цьому затрати корму на корову у 36місяців склали 4,5 тис. к.од, що на 22,1% перевищили витрати корму на вирощування корови живою масою 400кг і при отеленні у 28 місяців. Окрім фактору годівлі економічні витрати до 25-30% спрямовані на інші господарські проблеми.

Інтенсивне вирощування ремонтних телиць дозволяє отримати економічний ефект при першому отеленні у віці 24-27 місяців , дозволяючи скорочення витрат на 10-13% в оптимальні строки першого плідного осіменіння. Доведено, що частка впливу на показники молочної продуктивності, зокрема надою, вмісту жиру в молоці і кількості молочного жиру для порід молочного спрямування від віку першого отелення знаходиться в межах від 16 до 25%. Це сприяє скоротити нерепродуктивний період вирощування і закладає майбутню молочну продуктивність, тривалість господарського і продуктивного довголіття, високу фертильну здатність.

Визначення оптимального віку першого осіменіння телиць неможливо без урахування показників живої маси і лінійних розмірів, оскільки ці технологічні параметри характеризують повноцінність росту і розвитку тварини. Науково і практично доведено, що між віком першого осіменіння, живою масою, пропорційністю розвитку і продуктивністю існує пряма кореляційна залежність.

Бажаною ознакою майбутньої високої молочної продуктивності є щільний , міцний тип конституції, який характеризується розвиненою мускулатурою, пропорційною будовою, міцним кістяком і здатністю перетравлювати велику кількість грубих і соковитих кормів, маючи високу енергію росту. Збільшення живої маси ремонтних телиць не повинна призводити до відкладання зайвого жиру у підшкірній та міжм'язевих тканинах.

Формування типу телиць відбувається за рахунок не тільки енергетичного впливу годівлі а і її рівень і повноцінність у різні періоди росту і розвитку. Відомо, що особливі періоди формування спадкових задатків припадає на період до 12 місяців і в період підготовки нетелів до отелення. Раціони повинні бути збалансованими не лише за основними показниками але і вмістом білка, вітамінів, макро та мікроелементами, що забезпечує нормальні біохімічні процеси в організмі і підвищує продуктивність та економічну ефективність ремонту стада повноцінним поповненням. Нестача окремих мінеральних речовин, вітамінів, біологічно активних речовин можуть спричиняти розлад відтворної функції, порушення розвитку плода та складність отелень.

Висновок. Перспектива галузі молочного скотарства України дотримуватись ранніх строків першого осіменіння телиць при суворому дотримання всіх технологічних параметрів вирощування ремонтних телиць з живою масою не менше 70-75% маси повновікових корів відповідної породної належності.

СТАРОДАВНЯ МИСЛИВСЬКА ПОРОДА СОБАК УГОРСЬКА ЛЯГАВА ВИЖЛА В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Циганкова С.В., студ. 2 курсу магістратури заочного відділення БТФ
Науковий керівник: канд. с.-г. наук, доцент. Була Л.В.
Сумський НАУ

Угорська лягава вижла одна з найдавніших порід у світі - деякі дослідження показують, що походження цієї породи відноситься до IX століття. Протягом століть порода дещо змінила свій вигляд, перетворившись на ту прекрасну тварину, якою ми насолоджуємося сьогодні. За всіма ознаками вижла, схожа на ту породу, яку ми знаємо сьогодні, була виведена в Угорщині приблизно в XVI-XVII століттях.

Незважаючи на свою довгу історію, угорська вижла добре вписується в сучасність і є ідеальним партнером для мисливця. Вона залишилася тим, що зробило її відомою і бажаною: легкий у поводженні, орієнтований на провідника "мисливський універсал", що чудово вправляється зі своїми обов'язками та завдяки своїй елегантній зовнішності, легкому характеру, життєрадісному темпераменту ідеально вписується в сім'ю. Вижла визнана чудовим компаньйоном і відданим членом сім'ї, який успішний у безлічі різних дисциплін: польові випробування (робота з птахом з рушницею), робочі випробування (вистежування, робота за кров'яним слідом), виставки (зоотехнічні заходи з отриманням сертифікатів чемпіона), аджиліті (використання складних вправ і швидкості), обидієнс (слухняність), флайбол (естафета в команді), фрістайл (танці), фрізбі (літаюча тарілка) та інші.

На сьогоднішній час її по-різному задіють у широкому спектрі галузей. Завдяки своїм універсальним якостям вижла входить до трійки найкращих порід, які використовуються Управлінням транспортної безпеки США (TSA), представники породи також працюють у Військовій береговій охороні США, пошуково-рятувальній, митній службах і поліції, продовжують успішно брати участь у програмах Seeing Ey (собак-поводирів) і P.A.T. (Pets as Therapy) Dogs (відвідування лікарень, шкіл і т.п.).

Найбільш відомим представником породи, який ніс службу в Військовій береговій охороні США, є старший старшина Феко. Феко приєднався до берегової охорони наприкінці 2014 року та працював в групі морської безпеки Сан-Франциско K-9 до липня 2022 року, де його головним обов'язком є виявлення вибухових речовин у портах Сан-Франциско та Окленда. 9 березня 2022 року у Вашингтоні, округ Колумбія, була вручена медаль «Тварини у війні та мирі за відмінні заслуги». Він брав участь у 1467 заходах. Серед відомих подій:

- Президентська безпека колишнього президента Барака Обами
- Безпеки судів і Верховного суду
- Літні олімпійські змагання з легкої атлетики 2016 року
- Суперкубки L, LII та LIII Національної футбольної ліги
- Світова серія Національної бейсбольної ліги
- Плей-офф Національної баскетбольної ліги
- Національна хокейна ліга Кубок Стенлі
- Тижні флоту в Сан-Франциско та Лос-Анджелесі

Рис.1. Феко

Рис.2. Феко.

Представники породи угорська лягава підходять для роботи собаками-терапевтами, адже вони чудово виконують різні доручення, є слухняними, тонко розуміють момент, при співпраці з кінологом, коли необхідна гра, а коли увагу необхідно направити в робоче русло, здатні пристосовуватися до людей з різними вадами. Прикладом вдалого запровадження програми Pets As Therapy є робота волонтерів P.A.T. з вижлами Трой і Чез у коледжі Oak Grove для дітей з особливими потребами, які мають проблеми з навчанням. Каністерапія чудово зарекомендувала себе і у будинку для людей похилого віку. Психічний стан людей значно покращується після контакту з тваринами-терапевтами, особливо у людей похилого віку в зв'язку з нестачею спілкування.

Рис.3. P.A.T.

Угорська жосткошерста вижла Люссі ефективно співпрацює з поліцією Одещини у підтриманні публічної безпеки, порядку, протидії злочинності під час збройної агресії РФ в умовах воєнного стану.

Вижла має сильне чуття і відмінну координацію роботи з провідником. Це дозволяє використовувати її для роботи в пошуково-рятувальних операціях (ПРО), а також у мінерних військах, митних службах для виявлення вибухонебезпечних та інших речовин.

Рис.4. ПРО

На даний момент в Україні недостатньо використовується потенціал угорської вижли у різних сферах життєдіяльності людини.

ГЕНЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАБАРВЛЕННЯ ПУХУ І ОПЕРЕННЯ МІЖРОДОВИХ ГІБРИДІВ КАЧОК

Шкурко М.І., кандидат с.-г. наук, асистент кафедри «ТВіПТ та кінології»
Сумський НАУ

Умови ринкової економіки диктують необхідність глибокого аналізу і раціонально-ефективного вдосконалення стратегії ведення галузі тваринництва України, згідно з якою пріоритетне значення надаватиметься підвищенню економічної ефективності і розвитку високоінтенсивної та швидкоокупної галузі, зокрема такої, як птахівництво.

Птахівництво в Україні займає провідні позиції і є потужним постачальником м'яса птиці як в межах країни, так і до інших країн світу. Сучасне птахівництво в Україні, як і в більшості країн світу, займає провідну позицію серед інших галузей тваринництва, так як, з одного боку, ця галузь в короткі строки забезпечує населення повноцінними білками тваринного походження (м'ясо, яйця), а з іншого – гарантує власникам птиці швидке повернення із прибутком вкладених у виробничий процес коштів. Харчові продукти птахівництва відрізняються високою поживністю, відмінними смаковими якість і тому вони складають основу дієтичного та дитячого харчування.

У зв'язку з відсутністю в Україні власної племінної бази для отримання мулардів, доцільним є проведення віддалених пошукових схрещувань для визначення найбільш приданих варіантів міжродових гібридів качок із використанням, у тому числі, і свійських качок вітчизняного генофонду.

Схрещування особин, які належать до різних видів і навіть родів, проводиться з метою поєднання у гібридів першого покоління цінних спадкових ознак представників різних видів. У випадку гібридизації мускусних селезнів зі свійськими качками отримують міжродових гібридів із високою енергією росту і меншими затратами корму на кілограм приросту живої маси, ніж у вихідних видів-фундаторів.

Об'єднання у процесі міжродового схрещування достатньо різних геномів *Anas* і *Cairina* дозволило нам отримати новий гібридний генотип, який, у свою чергу, детермінує оригінальний проміжний фенотип. За екстер'єрними показниками цих мулардів можна віднести до м'ясного скоростиглого типу качок, які швидко набирають масу тіла на різних кормах. Тулуб у них масивний із міцним кістяком, який дозволяє підтримувати велику масу тіла.

Спарювання мускусних селезнів з свійськими качками відбувалось за такими схемами:

Схрещування №1: ♂ мускусна коричнева х ♀ українська сіра;

Схрещування №2: ♂ мускусна коричнева х ♀ українська глиняста;

Схрещування №3: ♂ мускусна біла х ♀ українська біла.

Всього від трьох міжродових схрещувань за дослідний період було отримано 601-е гібридне каченя. У всіх трьох проведених нами схрещуваннях гібридні каченята відрізнялися за забарвленням спочатку пуху, а потім і оперення.

Схрещування №1 – аутосексне (колорсексне). У цьому схрещуванні спостерігалось розщеплення молодняку за фенотипом забарвлення пухового покриву на темно-сірих і золотисто-коричневих каченят. Визначення статі 115-и гібридних каченят японським методом показало, що всі 62 добоових самця F1 мали темно-сіре забарвлення пуху, а 53 самочки F1 – золотисто-коричнєве.

Отже, у цьому схрещуванні спостерігається зчеплене зі статтю успадкування забарвлення пуху, що дозволяє чітко визначати стать каченят із точністю 100%, починаючи з добоового віку. Маркування статі мулардів у схрещуванні № 1 відбувається за рахунок кріс-крос успадкування доміантного алеля темно-сірого забарвлення пуху D від матерів до їх синів (D/d), тоді як дочки F1 (d/-) отримали від батьків Z-хромосому з алелем коричневого забарвлення пуху і оперення (d). Обидві батьківські форми гомозиготні за доміантним алелем локусу C (основний фактор забарвлення), що є оптимальним фоном для експресії кольорових маркерів статі.

Схрещування № 2 – неаутосексне. У цьому схрещуванні було отримано 78 гібридних каченят, при цьому всі вони (41♂ і 37♀) були світло-коричневими, оскільки мали однаковий генотип забарвлення пуху і оперення.

Схрещування № 3 – також неаутосексне. Від даного схрещування вивелось найбільше каченят – 408 (219♂ і 189♀). Але на відміну від попередніх двох схрещувань у гібридів F1 унаслідок негомолігичності рецесивних алелей мускусних (c') і українських білих (c) качок відновлюється забарвлення пуху і оперення. Весь молодняк від білих батьків мав чорно-рябий фенотип забарвлення пуху і оперення: на білому фоні темні плями різної величини.

Таким чином, проведені дослідження дозволили нам встановити генотипи і фенотипи оперення мулардів, які були отримані від трьох міжродових схрещувань і виявити одну аутосексну (колорсексну) комбінацію (♂ мускусна коричнева х ♀ українська сіра), яка дозволяє протягом всього життя качок маркувати (визначати) стать гібридних каченят із точністю 100%.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЧОВИН ДЛЯ ПЕРЕДІНКУБАЦІЙНОЇ ОБРОБКИ ЯЄЦЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПТИЦІ

Ядгорова Є.М. аспірант
Бордуноова О.Г. д. с-г. н., професор
Сумський НАУ

На життєздатність та виводимість яєць впливає ряд факторів: умови утримання птиці, годівля, чистота та цілісність шкарлупи, дотримання гігієнічних умов пташника.

Санація – необхідна умова підготовки яєць до інкубації, що включає різні технології обробки. Основний метод, який використовують в наш час є- хімічний. Хімічний метод заснований на використанні речовин, що мають антбактеріальну дію.

При дезінфекції інкубаційних яєць, тари, обладнань, приміщень, використовують: альдегіди, феноли, амонієві сполуки. Для того, щоб вибрати гарної якості сенатори треба дотримуватися наступних умов:

1. Варто визначити, протягом якого часу контакт препарату з мікроорганізмами проявляє його сануючий ефект. Якщо препарат не подіяв протягом 30 хвилин на мікроорганізми та вони не гинуть, то його треба замінити;

2. При виборі дезінфектанта необхідно врахувати епізоотичний стан господарства. Якщо в інкубаторії, або на птахофабриці, до якого він належить є неблагополучна ситуація щодо якого-небудь захворювання, то насамперед необхідно застосувати санатори для знезараження джерел інфекції. Треба пам'ятати, що дезінфікуючі речовини проявляють не однакову ефективність щодо різних збудників інфекцій;

3. Після очищення приміщень, обладнання, тари необхідно ретельно промити поверхні водою, і тільки потім проводити саму дезінфекцію препаратами. Але пропонуються препарати і подвійної дії 4. одночасно для очищення й дезінфекції. Вони достатньо ефективні та економічно вигідні. Перед застосуванням необхідно переконатися щодо їх відповідності всім вимогам дезінфекції;

5. Дезінфектанти можна застосовувати тільки на ретельно висушених поверхнях. Якщо поверхня є вологою, вона може швидко реконтамінуватися мікроорганізмами. Сухі поверхні ефективно контактують з дезінфікуючими речовинами, що проявляється сануючим ефектом;

6. Вибираючи дезінфектант необхідно враховувати дію речовин препарату на ембріон, що розвивається. При переході на легеневе дихання зародки стають дуже чутливими щодо таких обробок.

Механізм дії різних дезінфікуючих засобів на клітини бактерій наведено в табл.1.

Таблиця 1. Механізм дії різних дезінфікуючих засобів на клітини бактерій

Хімічна група	Механізм дії
Альдегідмістячі	З'єднуються з білками в клітинах, дезактивують ферменти
Амфотензидмістячі	Адсорбуються клітинними мембранами, порушують обмін речовин у клітині
Галогенмістячі	З'єднуються з білками, ферментами, нуклеїновими кислотами
Гуанідинмістячі*	Адсорбуються мембранною цитоплазмою, порушують клітинний обмін. Клітини бактерій втрачають іони калію
Кислородмістячі	Окислюють ферменти
Кислоти	Коагулюють білки
Луги	Гідролізують білки, омилують жири, розщеплюють вуглеводи
Спиртовомістячі	Денатурують і коагулюють білки, інактивують ферменти
Фенолмістячі	З'єднуються із білками клітинних мембран, пригнічують ферментну систему

Висновок: Набуття стійкості мікроорганізмів до дезінфектантів можлива в результаті їх тривалого застосування та від механізму дії засобу. Бактерії такі, як золотавий стафілокок, синегнійна паличка, ентеробактерії швидше набувають стійкості до препаратів з статичною дією, ніж до тих засобів, що мають переважно бактерицидність.

ЗМІСТ	1
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	2
Брага В.Ю. РОЛЬ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ	3
Гузенко В.А., Калініченко В.М., Штукін О.М. ДИНАМІКА УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	4
Давиденко Г.А., Буров В.М., Гайдуков П.М., Сорокопуд А.М. ВРОЖАЙНІСТЬ ГРЕЧКИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА УДОБРЕННЯ В УМОВАХ ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	5
Давиденко Г.А., Сіренко В.І., Холоденко Ю.С., Ващенко О.В. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	6
Кругових М.М., Леляк А.О., Остапчук Н.Я. СИСТЕМА ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПРИ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	7
Пшиченко О.І., Лисенко М.О. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СЕЛЕКЦІЇ КАРТОПЛІ ЗІ СТВОРЕННЯ СОРТІВ З ПІДВИЩЕНИМИ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ПОКАЗНИКАМИ, СТІЙКІСТЮ ДО ХВОРОБ І ШКІДНИКІВ.....	8
Шевченко О.В., Іващенко О. А., Гарячий М.О. ЗАЛЕЖНІСТЬ УРОЖАЙНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІД РІЗНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ В УМОВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	9
Шкалаберда Ю.О. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ	10
Шкурат С.В. УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	11
Коваленко В. М., Крючко Л. В., Сердюк П. В., Шевченко А. Т. ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЙОМІВ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ВИРОДЖЕННЯ НА СЕРЕДНЮ МАСУ ОДНІЄЇ БУЛЬБИ У СОРТІВ КАРТОПЛІ	12
Курило С.О., Білодід Б.С., Жигир Є.В., Остальський Л.В., Кравченко Н.В., Подгаєцький А.А. ПРОДУКТИВНІСТЬ СКЛАДНИХ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ, ТА ЇХ БЕККРОСІВ ЗАЛЕЖНО ВІД МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ УМОВ.....	13
Пилипенко А.Ю. УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ В УКРАЇНІ	14
Шумило І.І., Лаврик Є.Р., Негреев Є.П., Кривоzub В.І., Остальський Л.В., Ващенко О.В., Кравченко Н.В., Подгаєцький А.А. ХАРАКТЕРИСТИКА СЕРЕДНЬОЇ МАСИ МІЖВИДОВИХ ГІБРИДІВ КАРТОПЛІ ТА ЇХ ЗВОРОТНЄ СХРЕЩУВАННЯ	15
Артеменко Д. В., Демиденко Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ АРЕАЛІВ РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН	16
Биваліна В.В. ОСОБЛИВОСТІ ҐРУНТОВОГО МОНІТОРИНГУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЛЯХ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА.....	17
Говенько Я.С. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН РОМЕНСЬКОГО РАЙОНУ	18
Гречаний Є.С., Скляр В. Г. СТАН БІОРИЗНОМАНІТТЯ ЗАКАЗНИКА «КОЛЯДИНЕЦЬКИЙ»	19
Данченко О.Б. ЯМПІЛЬСЬКА СТАНЦІЯ ЮННАТІВ ЯК БАЗА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ.....	20
Заїка Д.С., Аршакян Р.А. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗВИЧОК СЕРЕД МОЛОДІ У РАМКАХ ПРОЄКТУ «ЗЕЛЕНИЙ ОФІС»	21
Карпенко М.В., Зубцова І.В. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЛАНУВАННЯ ЛАНДШАФТІВ	22
Макеєнко Л.Р. ЛІКАРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ <i>Ginkgo biloba</i> L.	23
Маруха Т.В. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ЛІСОВІ ЕКОСИСТЕМИ НПП «ДЕСНЯНСЬКО-СТАРОГУТСЬКИЙ»	24
Петленко О.О., Зубцова І.В. ПОШИРЕННЯ ТА СТАН ПОПУЛЯЦІЇ <i>Althaea officinalis</i> L У УМОВАХ ЗАПЛАВНИХ ЛУК РЛП «СЕЙМСЬКИЙ»	25
Стрихарчук Н.В. АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОЇ В ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ	26
Таран Д.М. ШЕЛЕХІВСЬКЕ ОЗЕРО ЯК ОБ'ЄКТ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ	27
Теслик А.В. ВИКОРИСТАННЯ <i>Zygogramma suturalis</i> ПРОТИ РОДУ <i>Ambrosia</i> L. В УМОВАХ АГРОЕКОСИСТЕМ ПІВНІЧНОГО СХОДУ УКРАЇНИ.....	28
Токаренко В.В., Бердін І.В. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ	29
Торчицький В.Ю., Зубцова І.В. ФЛОРА ЛУЧНИХ ФІТОЦЕНОЗІВ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «СЕЙМСЬКИЙ»	30
Трипольська Я.О. ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ У ПРИРОДНИХ ДЖЕРЕЛАХ М. СУМИ	31
He Songtao RESULTS OF THE ANALYSIS CURRENT STATUS OF SALINIZATION WORLDWIDE	32
Lianhua Wu USING DIFFERENT SPECIES OF LAWN CEREAL PLANTS IN CONDITIONS OF THE SOUTHEASTERN COAST OF CHINA.....	33
Yaroshenko N.P. GERMAN FORESTRY POLICY TOWARDS THE CLIMATE CHANGE	34
Громило А.О., Науменко А.В. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ ШКІДНИКИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ СФГ «ЗАРЯ»	35
Левченко Д.В. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ СТОЛОВОЇ МОРКВИ В УМОВАХ СУМСЬКОГО НАУ	36
Півторайко В.В., Євтушенко Е.В. ОЦІНКА СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА СТІЙКІСТЬ ДО УРАЖЕННЯ ЗБУДНИКОМ СЕПТОРІОЗУ ЗА БІОЛОГІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	37

Пушкар Н.С., Ємець Д. О., Хвостов О. В. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ РІПАКУ ОЗИМОГО ТА РЕГУЛЯЦІЯ ЇХ ЧИСЕЛЬНОСТІ В УМОВАХ СФГ «ЗАРЯ» ШОСТКИНСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	38
Арнаутов К.І., Безуглий С.М. ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ СІЯНЦІВ <i>Quercus robur</i> ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ В УМОВАХ ДП «ТРОСТЯНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	39
Гончаров Б.І. ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ І ЯКОСТІ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ДП «СВЕСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	40
Денисенко В.Г. ФІТОМЕЛІОРАТИВНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ХВОЙНИХ ІНТРОДУЦЕНТІВ В УРБАНІЗОВАНОМУ ДОВКІЛЛІ М. СУМИ	41
Кірей М.В., Мирошниченко О.І., Москаленко Д.О. РЕПРОДУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДІВ РОДУ <i>Berberis l.</i> В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	42
Кузнецов А.Ю. ЩОДО УТОЧНЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРИРОДНІ РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ»	43
Лапіна І.В. ВПЛИВ АНТОПОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА ТАКСАЦІЙНІ ПОКАЗНИКИ МІСЬКИХ НАСАДЖЕНЬ	44
Лебідь Я.К., Кононенко Є.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНОГО ПОНОВЛЕННЯ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН В УМОВАХ УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА	45
Леляков П.П., Бельмас К.І. ПЕРСПЕКТИВИ ВИДУ <i>Paulownia tomentosa</i> В УМОВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	46
Скуба Я.С., Сацький Р.В., Клименко Ю.А. СУЧАСНІ СПОСОБИ ПІДГОТОВКИ ГАЗОНІВ ДО ЗИМИ В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	47
Бабчанник Є.А., Марченко М.А., Боброва К. СУЧАСНИЙ АСОРТИМЕНТ ТРАВСУМІШОК ДЛЯ СТВОРЕННЯ УНІВЕРСАЛЬНОГО ГАЗОНУ В УМОВАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	48
Терещенко Р.С., Вихор Д.Р., Козлов Р.М. АНАЛІЗ ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНОГО ПОНОВЛЕННЯ ГОЛОВНИХ ЛІСОТВІРНИХ ПОРІД В УМОВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	49
Тригубенко А.А., Уваров О.М. ВЕРТИКАЛЬНЕ ОЗЕЛЕНЕННЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ КОМФОРТНОГО УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА	50
Хмелевський Д.О. ЛІСИСТІСТЬ ДОЛИНИ РІЧКИ ВОРСКЛА У МЕЖАХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	51
Zheng Yunjie, Stoyanets Nataliya CHARACTERISTICS OF <i>PAEONIA LACTIFLORA</i> AS AN ELEMENT OF PLANT COMPOSITIONS	52
Баглик В.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ТА ЕДАФІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ШТУЧНИХ ЛІСОВИХ І ДЕКОРАТИВНИХ НАСАДЖЕНЬ	53
Пасинок Р.А. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОТИПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ ЛІСІВ НА ПРИКЛАДІ НІЗИВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА ДП "СУМСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО"	54
Wu Bo BASIC PRINCIPLES OF ROOF GARDEN PLANT LANDSCAPING	55
Андрущенко А.М. ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ ДП «ГЛУХІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	56
Бур С.А. ВИКОРИСТАННЯ ВЕРТИКАЛЬНОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ В ЛАНДШАФТНОМУ БУДІВНИЦТВІ .	57
Ващенко Д.І., Титаренко О.І. РОЛЬ ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ У ЗБЕРЕЖЕННІ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	58
Мозоль О.В. ФІТОМАСА – АЛЬТЕРНАТИВНЕ ДЖЕРЕЛО ЕНЕРГІЇ	59
Семижонов О.М., Новак А. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИРОДНОГО ПОНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ СУЦІЛЬНИХ РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ СОСНОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ ПОЛІСЬКОЇ ЗОНИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПРИКЛАДІ ДП «СВЕСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ОЛІНСЬКЕ ЛІСНИЦТВО	60
Агеєв І.О. ДОСВІД ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ СОСНИ ЖОРСТКОЇ З ВИКОРИСТАННЯМ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН В ЛІВОБЕРЕЖНІЙ ЧАСТИНІ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	61
Ликова В.В. ОСОБЛИВОСТІ ЛІСОНАСІННОЇ БАЗИ ДП «ТРОСТЯНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	62
Шапаренко В.С. СПОСОБИ БОРОТЬБИ З ШКІДНИКАМИ ТА ХВОРОБАМИ У ДП «СУМСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	63
Степчин В.С. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ДП "ТРОСТЯНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО"	64
Ткаченко В.О. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАХИСТУ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ВІД ПОЖЕЖ ДП «СУМСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	65
Конев В., Заболотний С., Єфіменко Д., Гуца Г. АДАПТАЦІЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ДО ЗМІН КЛІМАТУ	66
Якушев І.О., Заболотний С.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ ДЛЯ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ	67
Yan Tengfei AGROFORESTRY SYSTEM ADOPTS IN RIPARIAN ZONES	68
Бердін С.І., Мурач О.М., Шелковський І.В. ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПОСІВІВ СОЇ ЗА ДІЄЮ РИЗОГУМІНА	69
Верещагін І.В. МОЛЕКУЛЯРНІ АСПЕКТИ СИНТЕЗУ КАНАБІНОЇДНИХ СПОЛУК КОНОПЛЯМИ	70
Верещагін І.В. МОЛЕКУЛЯРНА ДІАГНОСТИКА ОЗНАКИ СТАТІ КОНОПЕЛЬ	71

Наумов О.В., Наумов Є.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНИХ РЕСУРСІВ	72
Собран І.В., Никопорець О.Ф. ВИЗНАЧЕННЯ АДАПТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗРАЗКІВ КАРТОПЛІ З ІНТРОГРЕСОВАНИМИ ГЕНАМИ ВІД СПІВРОДИЧІВ КУЛЬТУРНИХ СОРТІВ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ	73
Прокопенко Р.А. СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	74
Синиця О.М. ПЛИВ СУМІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ З РІДКИМИ КОМПЛЕКСНИМИ ДОБРИВАМИ НА ВРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ	75
Сагайдачна І.А. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ	76

БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Авелічева Е. РИНОК ПОСЛУГ ДЛЯ ТВАРИН У МІСТІ ОДЕСА: ОГЛЯД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	77
Артюх А. КОНТРОЛЬ РІВНЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗА ОСНОВНИМИ СКЛАДОВИМИ МОЛОКА	78
Бессараб В., Бобильов А. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИНКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА УКРАЇНИ	79
Галета Д.О. ВИДАТНІ ПРЕДСТАВНИКИ ПОРОДИ БЕЛЬГІЙСЬКА ВІВЧАРКА (МАЛІНУА) УКРАЇНИ В IGP СПОРТІ	80
Дацун А. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА ТА ВИРОБНИЦТВО М'ЯСА ПТИЦІ В УКРАЇНІ	81
Кравець А.О. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПОРІД СОБАК ЧЕРЕЗ КІНОІНДУСТРІЮ	82
Краснянська А.М. ЗАБАРВЛЕННЯ БІКОЛОРИ В ПОРОДІ БІГЛЬ	83
Лісовенко Є. ПЕРСПЕКТИВИ ВІДРОДЖЕННЯ СВИНАРСТВА УКРАЇНИ	84
Мініхаїрова В.Р. ГОДІВЛЯ СОБАК ГИГАНТСЬКИХ ПОРІД НА ПРИКЛАДІ ПОРОДИ СОБАК ТИБЕТСЬКИЙ МАСТИФ	85
Мороз І. АНАЛІЗ ГАЛУЗІ СОБАКІВНИЦТВА В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ	86
Москвич Д.А. ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МОЛОКА ПРИ ПЕРЕРОБЦІ ЙОГО В СИР	87
Осадча-Бражник В., Мамедова З. БУРА ХУДОБА СУМЩИНИ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ	88
Пономаренко А., Марущак В. ХАРАКТЕРИСТИКА ТВАРИН СУМСЬКОГО ВНУТРІШНЬО-ПОРОДНОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-КОРИСНИМИ ОЗНАКАМИ	89
Селіна Ю.Р. ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СТАДА КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ ЗГІДНО ВИРОБНИЧИХ ТИПІВ	90
Співак О.В. УДОСКОНАЛЕННЯ СПОРТИВНИХ ЯКОСТЕЙ СОБАК, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ЗМАГАННЯХ З АДЖИЛІТІ	91
Трихліб А.В. ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ЛІНІЙ В УМОВАХ ДП ДГ ІСГПС НААН	92
Хоменко А.М. ВПЛИВ ВІКУ ПЕРШОГО ОСІМЕНІННЯ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ	93
Циганкова С.В. СТАРОДАВНЯ МИСЛИВСЬКА ПОРОДА СОБАК УГОРСЬКА ЛЯГАВА ВИЖЛА В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ	94
Шкурко М.І. ГЕНЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАБАРВЛЕННЯ ПУХУ І ОПЕРЕННЯ МІЖРОДОВИХ ГІБРИДІВ КАЧОК	95
Ядгорова Є.М. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЧОВИН ДЛЯ ПЕРЕДІНКУБАЦІЙНОЇ ОБРОБКИ ЯЄЦЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПТИЦІ	96

БУДІВЕЛЬНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Авдющенко Л., Циганенко Г.М. ЩОДО ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЖИТЛОВИХ БУДІВЕЛЬ	97
Андрєєва Т.О., Бородай А.С. ФАКТОРИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ФОРМУВАННЯ ШКІЛ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ	98
Артеменко М.М. ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ В КОНСТРУКЦІЮ СТІНИ	99
Башкір Д.Д., Бородай С.П. ПРИНЦИПИ ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОФІСНИХ БУДІВЕЛЬ НА ПРИКЛАДІ ВЕЛИКИХ МІСТ	100
Белявцев Є.В. Савченко О.С. ВИЗНАЧЕННЯ НАЙБІЛЬШ РАЦІОНАЛЬНОЇ РОЗРАХУНКОВОЇ СХЕМИ КУПОЛЬНОЇ КОНСТРУКЦІЇ СПОРТИВНОГО КОМПЛЕКСУ	101
Галич В.О. ВИЗНАЧЕННЯ МІЦНОСТІ СИЛІКАТНОЇ ЦЕГЛИ СКЛЕРОМЕТРИЧНИМ МЕТОДОМ	102
Глівенко С.В., Циганенко Л.А. ЗБІРНІ МОДУЛЬНІ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІ УКРИТТЯ ШВИДКОГО МОНТАЖУ	103
Гнезділова А.О., Бородай А. С. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРИ САНАТОРІЇВ	104
Гречаниченко М.М., Бородай А.С. КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ПРИ РОЗРОБКИ І ЗАТВЕРДЖЕННІ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ: ПРИ ПРОЕКТУВАННІ ТА БУДІВНИЦТВІ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ З ОБСЛУГОВУВАННЯМ В УКРАЇНІ	105

Житник А.М. ЕКСПЛУАТОВАНИ ПОКРІВЛІ В БАГАТОПОВЕРХОВИХ ЖИТЛОВИХ БУДИНКАХ	106
Зайченко С.О. БЕТОН В МОНОЛІТНО-КАРКАСНИХ ЖИТЛОВИХ БУДІВЛЯХ	107
Канівець В.О. ДЕРЕВООБРОБНІ ПІДПРИЄМСТВА	108
Карпова О.С., Андрух С.Л. ДОСЛІДЖЕННЯ СУМІСНОЇ РОБОТИ ПРИ РОЗРАХУНКУ ЗБІРНОГО ДИСКУ ПЕРЕКРИТТЯ.....	109
Кизим К.Р., Бородай С.П. ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИСТИЧНИХ ГОТЕЛІВ.....	110
Кіпращ М.О., Бородай Д.С. ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МИСТЕЦЬКИХ ЦЕНТРІВ.....	111
Клименченко Є.І. РЕКОНСТРУКЦІЯ ГОРИЩА. ВЛАШТУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ МАНСАРДИ.....	112
Кубрак В.М., Савченко О.С. ОСОБЛИВОСТІ НАПРУЖЕНО-ДЕФОРМОВАНОГО СТАНУ КЛЕСНИХ ДЕРЕВ'ЯНИХ БАЛОК, АРМОВАНИХ ВОЛОКОННИМИ СИНТЕТИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ	113
Кубрак Ю.В., Савченко Л.Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТРИЩИН НА НЕСУЧУ ЗДАТНІСТЬ ДЕРЕВ'ЯНИХ БАЛОК	114
Кубрак Ю.І., Савченко Л.Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЗБІРНОГО ЗАЛІЗОБЕТОННОГО НАСТИЛУ НА РОБОТУ МЕТАЛЕВОЇ ФЕРМИ	115
Лазоренко Т.А. ПИТАННЯ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗЕРНА	116
Лиман Є.М., Циганенко Л.А. КОРОЗІЯ МЕТАЛЕВИХ КОНСТРУКЦІЙ	117
Лук'янець Д.М., Бородай Д.С. АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ В СТРУКТУРІ ВЕЛИКИХ МІСТ	118
Мироненко В.Ю., Бородай Д. С. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ	119
Науменко О.В., ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГОТЕЛЬНО-ТОРГОВОГО КОМПЛЕКСУ	120
Ніколаєнко Ю.В., Бородай А.С. НАЙБІЛЬША ПРОБЛЕМА АРХІТЕКТУРИ В ІСТОРІЇ	121
Новик Є.Б., Бородай Д.С. ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦ-ЦЕНТРУ З БІБЛІОТЕКОЮ ДЛЯ М.СУМИ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ СВІТОВОЇ АРХІТЕКТУРИ.....	122
Панікаренко А.В., Срібняк Н.М., Галушка С.А. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНОЇ ПЛИТИ ПОКРИТТЯ .	123
Петрова С.М., Бородай Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИМОГИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІК.....	124
Покидченко Т.В., Тимофеев М.В. ПИТАННЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТОРГОВИХ КОМПЛЕКСІВ	125
Проценко Р.І., Бородай А. С. РОЗВИТОК САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ.....	126
Радько В.І., Бородай С.П. ЗАСОБИ АРХІТЕКТУРНОЇ ВИРАЗНОСТІ БФЖК У М. СУМИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ СУЧАСНИХ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	127
Сергієнко О.В., Бородай А.С. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ОФІСНИХ ЦЕНТРІВ НА ПРИКЛАДІ М. СУМИ	128
Сидоренко А.В. НЖЕНЕРНО-ГЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ГІДРОЛОГІЧНІ ЯВИЩА ПРИ БУДІВНИЦТВІ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ.....	129
Сокура В.С., Бородай С.П. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ КОМПЛЕКСІВ НА ПРИКЛАДІ М.СУМИ.....	130
Сухоставець С.О., Бородай Д.С. ОСОБЛИВОСТІ СКАНДИНАВСЬКОЇ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД	131
Сущенко М. М., Савченко О.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПРОГОНУ ПЛИТИ ПЕРЕКРИТТЯ НА ОПОРНІ МОМЕНТИ ПРИ ЇЇ ЗАЩЕМЛЕННІ В ЦЕГЛЯНУ КЛАДКУ.....	132
Тараненко С.В. ПРОБЛЕМИ БАГАТОПОВЕРХОВОГО БУДІВНИЦТВА В ІСТОРИЧНІЙ ЗАБУДОВІ МІСТА	133
Тверезовська Т.С., Бородай Д. С. ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ В ЗАБУДОВІ ВЕЛИКИХ МІСТ	134
Тимошенко В.С., Савченко О.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЗМІНИ ЖОРСТКОСТІ КРУГЛОПУСТОТНИХ ПЛИТ ПЕРЕКРИТТЯ НА ЗГІНАЛЬНІ МОМЕНТИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ В НИХ, ПРИ ВРАХУВАННІ СУМІСНОЇ РОБОТИ	135
Ткачевський М.О., Бородай Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ І ТИПОЛОГІЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ БІЗНЕС-ГОТЕЛІВ НА ПРИКЛАДІ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ПРОЕКТУВАННЯ	136
Угненко М.О., Бородай А.С. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ.....	137
Федоренко Н.С., Бородай А.С. АРХІТЕКТУРНО-ЕКОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ ВЕЛИКИХ МІСТ	138
Фесенко А.П. ВПЛИВ ВОЛОГИ НА ФІЗИКО-ТЕХНІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ КОНСТРУКТИВУ БУДІВЕЛЬ, ЗВЕДЕНИХ З МІНЕРАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	139
Шатіло Б.М., Бородай Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ	140
Шевчук Т.Д., Срібняк Н.М., Галушка С.А. МОДЕЛЮВАННЯ ЗАЛІЗОБЕТОННОЇ БАГАТОПОРОЖНИСТОЇ ПЛИТИ ПОКРИТТЯ	141

Шульга А.О., Срібняк Н.М., Галушка С.А. ДОСЛІДЖЕННЯ СПІЛЬНОЇ РОБОТИ ЗБІРНИХ РЕБРИСТИХ ПЛИТ ПОКРИТТЯ ПРОМБУДІВЛІ	142
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	
Белендик І.В. ДІАГНОСТИКА СВЕРБІЖУ ЗА ХВОРОБ ШКІРИ У СОБАК	143
Інгатьєва К.А. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДЕРМАТОЛОГІЧНИХ ШАМПУНІВ ДЛЯ СОБАК	144
Камбоуа Куїрі МОНИТОРИНГ ПАТОЛОГІЙ СЕЧОВИВІДНОЇ СИСТЕМИ У ДОМАШНІХ КОТІВ, ВИЯВЛЕНИХ НА БАЗІ ВЕТЕРИНАРНОГО КАБІНЕТУ ФВМ СНАУ «VET CAMP»	145
Кауне Унжізува Тджізакудже ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВО У НАМІБІІ	146
Корчінова Д.О. ПРОБЛЕМИ БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН У НЕВЕЛИЧКИХ МІСТАХ УКРАЇНИ	147
Бойчук Д.М. ДІАГНОСТИЧНІ ПІДХОДИ ЗА ПАТОЛОГІЙ СЕЧОВИВІДНОЇ СИСТЕМИ У СВІЙСЬКИХ КОТІВ НА БАЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ "10 ДРУЗІВ"	148
Рокочий А.В. ЦИТОЛОГІЧНИЙ СКЛАД ВАГІНАЛЬНИХ МАЗКІВ СОБАК РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП	149
Beebee Shabnam HEERAN DEVELOPMENT AND APPLICATION OF ROTATIONAL SCHEMES OF IMMUNOSTIMULATING AGENTS TO ENSURE THE PREVENTION OF INFECTIOUS POULTRY DISEASE	150
Otunla Ayomide Samuel APPLICATION AND RESEARCH OF ROTATIONAL SCHEMES OF DISINFECTANTS TO ENSURE THE PREVENTION OF INFECTIOUS DISEASES OF POULTRY	151
Фотіна Олександра, Філько Дарина, Стихун Олександра ВИЗНАЧЕННЯ ТОКСИЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПРЕПАРАТУ «ЄВІТСЕЛ»	152
Кривич Ігор ВЕТЕРИНАРНЕ-САНІТАРНЕ ІНСПЕКТУВАННЯ ТУШОК КЕКЛИКІВ	153
Водько І.В. ІНСПЕКТУВАННЯ ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ СИЛОСУ	154
Вареник Л.В. ПРОБЛЕМА АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ	155
Вареник Л.В. ВПЛИВ СЕЛЕНУ НА ФОРМУВАННЯ ІМУНІТЕТУ У СВІЙСЬКИХ ПТАХІВ	156
Мунтеану К.А. АНАЛІЗ ПРИЧИН МІКОТОКСИКОЗІВ СВИНЕЙ В ГОСПОДАРСТВАХ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	157
Степанов В.В. ВЕТЕРИНАРНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ СОБАК КІНОЛОГІЧНОГО ПІДРОЗДІЛУ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ ДСНС УКРАЇНИ	158
Ковбасенко Л.В. РАДІАЦІЙНА НЕБЕЗПЕКА ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ	159
Ковбасенко Л.В. ДІЇ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ РАДІАЦІЙНОЇ ЗАГРОЗИ ВІД «БРУДНИХ БОМБ» АБО АВАРІЇ НА АЕС	160
Камбур М.Д., Замазій А.А., Демченко О.О., Демидко О. МЕХАНІЗМ ДІЇ ТКАНІННИХ ПРЕПАРАТІВ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ	161
Камбур М.Д., Замазій А.А., Демченко О.О., Демидко О. ПОКАЗНИКИ ГОМЕОСТАЗУ КОРІВ ПІД ВПЛИВОМ ТКАНІННИХ ПРЕПАРАТІВ	162
Mingcheng Liu, Kasianenko O.I. SCREENING OF OPTIMAL MULTIPLICITY OF INFECTION AND OPTIMAL INFECTION TIME OF MOUSE BRAIN MICROVASCULAR ENDOTHELIAL CELLS INFECTED WITH STREPTOCOCCUS SUI 2	163
Альбакур Санад ТРАНСКРИПТОМНИЙ АНАЛІЗ СТІЙКОСТІ ДО VARROA DESTRUCTOR	164
Альбакур Санад МІКОСКОПІЧНИЙ МЕТОД ДІАГНОСТУВАННЯ ЗБУДНИКА НОЗЕМАТОЗУ БДЖІЛ	165
Котенко Т.О. МОРФОЛОГІЧНІ ТА КУЛЬТУРАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗБУДНИКІВ ЗООАНТРОПОНОЗНИХ ДЕРМАТОМІКОЗІВ	166
Омельченко О.В. КОРИГУВАННЯ ПАТОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ОРГАНІЗМІ СВИНЕЙ ПРИ АСКАРИДОЗНІЙ ІНВАЗІЇ ПІСЛЯ ДЕГЕЛЬМІНТИЗАЦІЇ	167
Швець І.В. ПАТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗМІ ТВАРИН ПРИ ТРЕМАТОДОЗАХ	168
Лівощенко О.І. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ АНТИБІОТИКІВ	169
Чала Д. АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ ЩО ДО ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ В ПЕРІОД ВОЄННИХ ДІЙ.	170
Летик М.В. РОЛЬ ПРОБІОТИКІВ В МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ	171
Феденко А.Є. ЗАХИСТ ОРГАНІЗМУ СОБАК ВІД ПАТОГЕННИХ АГЕНТІВ	172
Максименко В.П. ВИДОВІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОРНО-РУХОВОЇ СИСТЕМИ ЇЖАКА	173
Лівощенко О.І. РОЗВИТОК КРОВОНОСНОЇ СИСТЕМИ	174
Шевченко К.О., Ракуса Д.О. ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ СКЕЛЕТА ВЕДМЕДЯ	175
Монакіна А.А. РОЗВИТОК КІСТОК ОСЬОВОГО СКЕЛЕТУ	176
Удальцева Д.А. КОРЕКЦІЯ ЛІКУВАННЯ ОТИТІВ У СОБАК	177
Тютюнніченко О.І., Тарасенко В.В., Пятачкова Ю.В. ХВОРОБИ МЕДОНОСНИХ БДЖІЛ ТА ЇХ ЕПІЗООТОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА	178
Мисник Ю.А. ВИПАДОК ВРОДЖЕНОЇ ГІДРОЦЕФАЛІЇ У КОШЕНЯТИ ПОРОДИ ДЕВОН РЕКС	179
Погоржельська О.П. ДІАГНОСТИКА ДИРОФІЛЯРІОЗУ СОБАК	180
Погоржельська О.П. ОСОБЛИВОСТІ ПАТОГЕНЕЗУ ПРИ ДИРОФІЛЯРІОЗІ СОБАК	181
Turimue Ndisiro PREVENTION OF POULTRY INFECTIOUS DISEASES	182
Абдельмаджид Бендаму АСОЦІЙОВАНИЙ ПЕРЕБІГ БАБЕЗІОЗУ І ЕРЛІХІОЗУ У СОБАКИ	183
Яременко В.В. АСОЦІЙОВАНИЙ ПЕРЕБІГ ІЗОСПОРОЗУ І ТОКСОКАРОЗУ У КОТА	184

Решетило О.І., Лагошна А.П., Тимошенко М.О. ОСТЕОСИНТЕЗ ПРИ ДИСТАЛЬНОМУ ЕПІФІЗІОЛІЗІ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ У КІШКИ.....	185
Решетило О.І., Висоцька О.О., Войтовський І.Д. ОСТЕОСИНТЕЗ ПРИ ПЕРЕЛОМІ КІСТОК ПЛЮСНИ У КІШКИ	186
Решетило О.І., Моргвин В.Г., Тимошенко М.О. КОМБІНОВАНИЙ ОСТЕОСИНТЕЗ ПРИ ДІАФІЗАРНОМУ ПЕРЕЛОМІ ПЛЕЧОВОЇ КІСТКИ У ЛЕЛЕКИ.....	187
Лагошна А.П., Решетило О.І., Тимошенко М.О. КОМБІНОВАНИЙ ОСТЕОСИНТЕЗ ПРИ ОСКОЛКОВОМУ ДІАФІЗАРНОМУ ПЕРЕЛОМІ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ У КІШКИ.....	188
Решетило О.І., Лагошна А.П., Гученко В.О. КОМБІНОВАНИЙ ОСТЕОСИНТЕЗ ПРИ УЛАМЧАТОМУ ДІАФІЗАРНО-МЕТАФІЗАРНОМУ ПЕРЕЛОМІ ЛІВОЇ СТЕГНОВОЇ КІСТКИ У КОТА	189
Худа С.Ю. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ДІАГНОСТИКА ТОКСОКАРОЗУ У ДОМАШНІХ ТВАРИН	190
Яременко В.В. ІЗОСПОРОЗ КОТІВ	191
Абдельмаджид Бендаму ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ СОБАК, ХВОРИХ НА ЕРЛІХІОЗ	192
Коротка Є.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ОПЕРАТИВНОГО ВТРУЧАННЯ ЗА ОВАРІГСТЕРЕКТОМІЇ У КІШОК .	193
Стоцька О.І., Стоцький О.Г. ІНДЕКС АУТОФЛОРИ ШКІРИ СОБАК В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «ALFA VET» М. КОНОТОП	194
Гафонова Н.Т., Кирилюк Д.О., Нечипоренко О.Л. ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМНИХ ПРОТИПАРАЗИТАРНИХ ПРЕПАРАТІВ	195
Бабиш Д.С., Сидоров С.О. ЛІКУВАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА УРОЛІТІАЗУ КОТІВ У м. ЗАПОРІЖЖЯ ..	196
Вержиковська-Максимова І.О., Кирилюк Д.О., Улько Л.Г. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ ЗЕЛЕРІС ЗА РЕСПІРАТОРНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ТЕЛЯТ	197
Ромашкан Н.І., Кирилюк Д.О., Нечипоренко О.Л. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТАКАМУ ЗА ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ТЕЛЯТ	198
Гужва М.О. ПАТОГЕНЕТИЧНА РЕАКТИВНІСТЬ ОРГАНІЗМУ СУК ЗА СИМПТОМАТИЧНОЇ НЕПЛІДНОСТІ.....	199
Третьяк А. А. ПОШИРЕНІСТЬ ПІСЛЯРОДОВОГО ЕНДОМЕТРИТУ У КОРІВ	200
Косовський І. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ЦЕРВІЦИТУ	201
Старієнко Д. В. ПОШИРЕНІСТЬ ТА ФОРМИ МАСТИТУ У КОРІВ	202
Яковлева І.О., Катджіуанджо Метарере Челсі ГІПОТЕНЗИВНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ГЛАУКОМИ У СОБАК	203
Красножон Д.А., Москаленко В.Ф. СУЧАСНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ САРКОМИ У СОБАК.....	204
Костюченко О. М., Шемет Є. В. ДИСТОЦІЯ У КІШОК.....	205
Савотіна А.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ТЕРАПІЇ КОРІВ ПРИ ЗАТРИМЦІ ПОСЛІДУ	206
Третяк А.А. СУЧАСНІ МЕТОДИ ТЕРАПІЇ КОРІВ ЗА МЕТРИТУ	207
Наумко Д.С. Піометра дрібних тварин.....	208
Бондаренко А. О. ПОШИРЕННЯ АНАФРОДИЗІЇ КОРІВ У ГОСПОДАРСТВІ	209
Радченко-Кашаба А.В. ЯК ЗАПОБІГТИ КТЕНОЦЕФАЛЬОЗУ	210
Роєнко В.В. МЕЛАФАГОЗ ОВЕЦЬ.....	211
Кириченко А.А. СПОЖИВАЙТЕ М'ЯСО, АЛЕ БУДЬТЕ ПИЛЬНИМИ	212
Нестеренко О.М. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ШЛЯХІВ ПЕРЕДАЧІ ЗБУДНИКІВ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ПТИЦІ.....	213
Маринченко Н.О. ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНЕ ІНСПЕКТУВАННЯ СВИНИНИ В УМОВАХ ТОВ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ РИНОК» М. СУМИ.....	214
Буйницька В.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ СОБАК ПРИ ЗАПАЛЕННЯХ РОГІВКИ	215
Мозговий М.О. АНАЛІЗ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ НАССР В УМОВАХ ПОТУЖНОСТЕЙ ПЕРВИННОГО ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИНИЦТВА	216
Швець Р.В. ДІАГНОСТИКА ТА ОПЕРАТИВНЕ ЛІКУВАННЯ ПІОМЕТРИ У СУК.....	217
Грек Р.В. ПРОФІЛАКТИКА КОКЦИДІОЗУ У ПОРОСЯТ	218
Грек В.А. ПРОФІЛАКТИКА КЕТОЗУ У ДІЙНИХ КОРІВ	219
Власенко Є.К. ПРОФІЛАКТИКА ПОРУШЕННЯ МЕТАБОЛІЗМУ У ДІЙНИХ КОРІВ	220
Калашник Данііл ПОЛІМЕРНІ КОМПОЗИТИ ТА ЇХ ОДЕРЖАННЯ	221
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ	
Гончар Д., Лапченко І. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ОСВІТІ	222
Олефіренко Д. В. КРИПТОВАЛЮТА ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ ПЛАТЕЖУ	223
Бабуров Д.В. ІНТЕРНЕТ ТРЕЙДІНГ ЯК ВИД БІЗНЕСУ	224
Блаженко Д.О. ТЕСТУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ.....	225
Руденок О.А. ЛІКВІДАЦІЯ ЦИФРОВОЇ БЕЗГРАМОТНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ	226
Обуховська В.О. РОЗВИТОК FINTESCH - РИНКУ УКРАЇНИ	227
Поляков Є.В. ПРОГНОЗУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНОВИХ ТА ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МЕТОДІВ.....	228

Санжаков А.А. Доценко В.С. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДОДАТКУ ДІЯ – НЕМА.....	229
Положий. Д. МАЙБУТНЄ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГІЇ.....	230
Коренева Ю. ПРОБЛЕМА ПЕРІОДИЗАЦІЇ ЕТАПІВ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ.....	231
Черненко Д. А. ДИЗАЙН УПАКОВКИ – «ОБЛИЧЧЯ» БРЕНДУ.....	232
Азарова К.Р. ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	233
Онищенко Д.В. НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ РИНКОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	234
Особливець М. В. ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	235
Ткаченко І.О. ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	236
Луговська А. О. МАРКЕТИНГОВА ЦІНОВА ПОЛІТИКА.....	237
Томашук М.С. УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМ МАРКЕТИНГОМ.....	238
Тимченко Т.А. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	239
Януш П. В. РЕКЛАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	240
Капинус.А.С. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	241
Олійник Д.Ю. МАРКЕТИНГ ПЕРСОНАЛУ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТО-СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	242
Попова А.В. СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ТОВАРУ.....	243
Li Zhuoran AGRICULTURAL ECONOMIC INVESTMENT MANAGEMENT UNDER THE BACKGROUND OF GLOBALIZATION: LITERATURE REVIEW.....	244
Li Zongkeng, Li Zhuoran MULTI-DOMAIN COLLABORATIVE PATH STUDY OF PUBLIC SERVICE SUPPLY IN THE ETHNIC MINORITY AREAS OF SOUTHWEST CHINA.....	245
Zhang Wenxi THE CONCEPT OF "EDUCATIONAL INNOVATION": HISTORIOGRAPHICAL REVIEW....	246
Zhao Hejun MODERN PROBLEM OF CHINA'S VOCATIONAL EDUCATION.....	247
Анісімова Д.М. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	248
Кудріна А.В. СУЧАСНА СТРУКТУРА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ МЕНЕДЖМЕНТУ.....	249
Адамкевич М.Д. ЯКІСТЬ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В УКРАЇНІ У ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ.....	250
Банькодуд В.О. МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ВОЄННОГО СТАНУ.....	251
Васютенко Б.П. ПРИБУТКОВІ ІНВЕСТИЦІЇ В КРИПТОВАЛЮТУ.....	252
Гребеник А.А. ДОХОДНІСТЬ CREDIT AGRICOLE BANK ЯК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ НИМ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОМУ СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	253
Дзярик А.С. ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЛІЗІНГОВИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВАХ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.....	254
Єрмоленко А. С. ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ В ЖИТТІ ТА ВЛАСНІЙ СПРАВІ.....	255
Костюченко С.В. СУЧАСНА РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	256
Манько І.О. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	257
Пономар А.Р. СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ЗАХИСТУ.....	258
Різніченко О.І. НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	259
Скопов С.С. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	260
Сюсюкало І.О. СУЧАСНА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ПОТЕНЦІАЛ ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ.....	261
Тютюнник В.О. РОЗВИТОК FİNTECH - РИНКУ УКРАЇНИ.....	262
Чигрин Д.В. ВПЛИВ ПЕРЕКАЗІВ ЗАРОБІТЧАН НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	263
Стешенко І.Ю. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ТА КЛЮЧОВІ УМОВИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	264
Пугач Ю.В. ЕКОНОМЕТРИЧНІ ПІДХОДИ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У МОДЕЛЮВАННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ.....	265
Чуб К. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОМПОНЕНТНОЇ СТРУКТУРИ СИСТЕМИ ОСВІТИ ТА ЇЇ РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	266
Максименко О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОСТРЕФОРМАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ РОБОТИ МЕДИЧНИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ.....	267
Барбіна А.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СФЕРІ АГРОСТРАХУВАННЯ.....	268
Михайліченко Н. В. ПЕРЕВАГИ ПРИВАТНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ВИГОДИ ДЕРЖАВИ В ЇЇ РОЗВИТКУ... ..	269
Wen Peng INCREASING THE LEVEL OF COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE.....	270
Gou Ruiliang FOUNDATIONS OF ENSURING THE EFFECTIVENESS OF PERSONNEL MANAGEMENT.....	271

Wu Hongjie THE DIRECTION OF IMPROVING ENTERPRISE MANAGEMENT EFFICIENCY	272
Liu Ziming ASSESSING THE IMPACT OF THE DIGITAL ECONOMY ON THE HIGH-QUALITY DEVELOPMENT OF THE SPORTS INDUSTRY	273
Fu Baoer ASPECTS OF ENTERPRISE MANAGEMENT IN MODERN BUSINESS CONDITIONS	274
Fan Jiajun IMPROVEMENT OF HEALTH FACILITY MANAGEMENT	275
Zhang Renchen MANAGEMENT OF ORGANIZATIONAL CULTURE OF THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF MARKET	276
Zhang Yi INTRODUCE MODERN MANAGEMENT TECHNOLOGY INTO ENTERPRISES	277
Yang Jiayu FACTORS OF IMPROVING ENTERPRISE COMPETITIVENESS -- IMPROVING PERSONNEL TRAINING	278
He Bin IMPROVING THE LEVEL OF COMPETITIVENESS AS A PART OF MANAGEMENT'S SYSTEM OF THE ENTERPRISE	279
Jiang Yu IMPROVING THE MANAGEMENT OF HUMAN RESOURCES AT THE CHINESE ENTERPRISES	280
Qian Siyi INCREASING THE EFFICIENCY OF MANAGEMENT DECISIONS BASED ON THE ANALYSIS OF THE ENTERPRISES	281
Михайлік О.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	282
Zhang Yihan RESEARCH ON THE EFFICIENCY OF ADMINISTRATIVE MANAGEMENT IN ORDINARY COLLEGES AND UNIVERSITIES	283
Zhao Min INCREASING THE LEVEL OF COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE	284
Liu Jingjing IMPROVEMENT OF COMMUNAL PROPERTY MANAGEMENT	285
Pan Chaowei IMPROVEMENT OF THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM BASED ON MODERN PRINCIPLES OF BUILDING BUSINESS PROCESSES	286
Zhu Lin FORECASTING AS A COMPONENT OF ADMINISTRATIVE MANAGEMENT IMPROVEMENT	287
Victor Mbotor ELEMI MANAGEMENT OF THE ORGANISATION AS A SOCIO-ECONOMIC SYSTEM	288
Yang Xingyu ADMINISTRATIVE MANAGEMENT OF INFORMATION SUPPORT OF THE ENTERPRISE	289
Diana Kovalenko ANALYSIS OF THE ISSUE OF REGULATING THE CIRCULATION OF CANNABIS PLANTS FOR MEDICAL PURPOSES IN UKRAINE	290
Некрасова Н.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ДЕМОКРАТИЧНОГО УРЯДУВАННЯ	291
Гулько І.І. БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	292
Гризодуб М. Г. СТРАТЕГІЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА	293

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Ількун Д.Р. АВТОКОЛИВАЛЬНА МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ ВІБРАЦІЙНОГО РИХЛЕННЯ	294
Савойський О.Ю., Лихачов С.В. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ НАДІЙНОСТІ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ	295
Савойський О. Ю., Лихачов С. В. АНАЛІЗ МЕТОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ НАДІЙНОСТІ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ	296
Геєнко М.М. ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УЩІЛЬНЕННЯ ҐРУНТУ	297
Сердюк Є.А. ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ДОГОВІЧІСТЬ ХОДОВИХ СИСТЕМ ГУСЕНИЧНИХ ТРАКТОРІВ	298
Авраменко А.О. АНАЛІЗ РІЗАЛЬНИХ АПАРАТІВ ТА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЗАГОТІВЛІ СІНА В АГРОПІДПРИЄМСТВАХ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	299
Авраменко А.О. ВИКОРИСТАННЯ РІЗАЛЬНИХ АПАРАТІВ КОСАРОК В АГРОПІДПРИЄМСТВАХ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	300
Ідес М.О. ВИВЧЕННЯ ВИДІВ І МІСЦЬ ПОШКОДЖЕНЬ ЛІНІЙ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ	301
Удовенко Д.С. УМОВИ РОЗРАХУНКУ КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ КУЛЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ ..	302
Бей Д.С. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ТОВАРІВ ГРУПИ «АВТОХІМІЯ»	303
Старіков А.І., Соларьов О.О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ З ДОРОГАМИ В УКРАЇНІ	304
Ідес М. О. ОСНОВНІ ПРИЧИНИ АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЙ КАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ	305
Коваленко О.В., Соларьов О.О. ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЗЕРНОВИХ ТА УМОВИ ЇХ ЗБЕРІГАННЯ	306
Коваленко О.В., Соларьов О.О. АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТРАНСПОРТУ ДЛЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЗЕРНОВИХ	307
Коваленко О.В., Соларьов О.О. АНАЛІЗ ТЕХНІКО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТРАНСПОРТУ ДЛЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЗЕРНОВИХ	308
Бей Д.С. УДОСКОНАЛЕННЯ ТРАНСПОРТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ДОСТАВКИ КАБЕЛЬНО-ПРОВІДНИКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	309

Саржанов Б.О. ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	310
--	-----

ФАКУЛЬТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бабенко Б. ОРГАНІЧНА ПРОДУКЦІЯ ОЧИМА СТУДЕНТІВ.....	311
Барбалат М.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЯДРА СОНЯШНИКОВОГО НАСІННЯ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ СИРНОГО КИСЛОМОЛОЧНОГО ПРОДУКТУ.....	312
Бездідько А.В. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ХАРЧОВОЇ ЦІННОСТІ БОРОШНЯНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	313
Бистрицька В.П. АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАЧИНОК ІЗ НЕТРАДИЦІЙНОЇ СИРОВИНИ В ТЕХНОЛОГІЇ БОРОШНЯНИХ СТРАВ.....	314
Влізько К.О. ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧУВАННЯ ПІДЛІТКІВ.....	315
Дзюба Я.С. ШТУЧНЕ М'ЯСО – ПРОДУКТ СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЬОГО.....	316
Івашина С.А. ПРИЧИНИ ХАРЧОВИХ ОТРУЄНЬ.....	317
Ільченко Н.О. ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИННИХ ДОБАВОК У ВИРОБНИЦТВІ ТВЕРДИХ СИРІВ ТИПУ ГАУДА.....	318
Казбан Ю.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МАФІНІВ З ВИКОРИСТАННЯМ БЕЗГЛЮТЕНОВОГО БОРОШНА.....	319
Клименко М.М. СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ КАЛЬЦІЄВМІСНОЇ СИРОВИНИ В ТЕХНОЛОГІЇ МЛИНЦЕВОГО НАПІВФАБРИКАТУ.....	320
Корнієнко Д.А. АСОРТИМЕНТ ЦУКРУ.....	321
Кравець А.О. КОНОПЛЯНА СИРОВИНА У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ТА СВІТУ.....	322
Крутась А.В. ВИЗНАЧЕННЯ ОРГАНОЛЕПТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПІЦИ З ЧОРНИЛОМ КАРАКАТИЦІ.....	323
Кулібаба С.Ю. ХАРЧОВІ ДОБАВКИ ТА ЇХ ФУНКЦІОНАЛЬНА РОЛЬ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	324
Маландій Є.В. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПОРОШКІВ SORBUS L.....	325
Миргородська В.В. ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	326
Мішан Д.М. КОРИСНІ ВЛАСТИВОСТІ ЧОРНОПІДНОЇ ГОРОБИНИ.....	327
Москаленко А.О. БАЗИЛІК У ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБАХ.....	328
Мханна М.-Д.М. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЕЗГЛЮТЕНОВИХ БОРОШНЯНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	329
Новицька А.А., Дехтяренко А.Ю. ВПЛИВ РЕЖИМУ ХАРЧУВАННЯ НА ОРГАНІЗМ.....	330
Олійник-Карпець А.С. ВИЗНАЧЕННЯ ОРГАНОЛЕПТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЕЧИВА З КЕРОБОМ.....	331
Опімах Т.С. Перспективи використання кіноа у виробництві м'яких сирів.....	332
Панова Ю.В., Середа О.Г. Використання водоростей спіруліни в харчовій промисловості.....	333
Полятикіна Ю.К. ЗАСТОСУВАННЯ КУЛЬТИВОВАНОЇ ГРИБНОЇ СИРОВИНИ В ТЕХНОЛОГІЇ ПРИГОТУВАННЯ ПАШТЕТІВ.....	334
Прокопенко І. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФРУКТОВИХ ТЕРМОСТАБІЛЬНИХ НАЧИНОК.....	335
Прядка С.А. інновації в пакуванні харчової продукції.....	336
Роженко А.С. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ КОМАХ.....	337
Соболев О.Г. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ТЕХНОЛОГІЇ ЗДОБНОГО ПЕЧИВА.....	338
Соловей В.І. ВИКОРИСТАННЯ КІНОА У ХЛІБОПЕКАРСЬКІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	339
Соловей В.І. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ ТА СИНТЕТИЧНИХ ХАРЧОВИХ БАРВНИКІВ.....	340
Соловей В.І. ХАРАКТЕРИСТИКА МОЛЕКУЛЯРНОЇ КУХНІ.....	341
Суходуб О.С. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАПОЇВ З ВИКОРИСТАННЯМ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ.....	342
Тараненко Н.В. АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА БІЛКУ.....	343
Тараненко Н.В. ВИКОРИСТАННЯ КІНОА У ВИРОБНИЦТВІ МАКАРОННИХ ВИРОБІВ.....	344
Тараненко Н.В. ШКІДЛИВІ ХАРЧОВІ ДОБАВКИ.....	345
Тимошенко А.О. АЛЬТЕРНАТИВНІ ВИДИ БІЛКУ - РОСЛИННІ БІЛКИ.....	346
Тимошенко А.О. ХМІЛЬ У ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ.....	347
Цигвинцева Є.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ САМБУКІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НАСІННЯ ЧІА.....	348
Цьомка Н.В. ШОКОВЕ ЗАМОРОЖУВАННЯ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ.....	349
Шатських Н.С. ВИКОРИСТАННЯ МІКРОЗЕЛЕНІ В ОЗДОРОВЧИХ НАПОЯХ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	350
Шешеня І.О. КЛАСИФІКАЦІЯ МАШИН ДЛЯ СУШІННЯ ПЛОДІВ, ОВОЧІВ І ЯГІД.....	351
Ярмош Т.А. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ БАРВНИКІВ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	352

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Dumchikov I. I. CHARACTERISTICS OF LABOUR LAW'S SOURCES IN GREECE.....	353
Ibanga B.J. ISSUES ON LABOUR RELATIONS IN NIGERIA.....	354
Yakovenko D. S. SOURCES OF LEGAL LABOUR REGULATIONS IN ITALY.....	355

Андрєєв А.Ю. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ (НА ПРИКЛАДІ ПП ПСП «ВЕРШИНОКАМ'ЯНСЬКЕ» НА ТЕРИТОРІЇ ВЕРШИНО-КАМ'ЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ НОВГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ).....	356
Андрієнко А.О. ПЕРСПЕКТИВИ МЕДІАЦІЇ СІМЕЙНИХ СПОРІВ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	357
Андрійко А.В. ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТІ СУДДІ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	358
Болотіна А.О. ТЕНДЕНЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	359
Бондаревська К.П. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗУПИНЕННЯ ДІЇ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ.....	360
Гапонов Р.Р. ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	361
Герман Д.В. ПРАВОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ.....	362
Глушченко Д.О. ЩОДО ПИТАННЯ РОЗМІНУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	363
Данілов І. Р. ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ СЕПАРАТИЗМУ У ФЕДЕРАТИВНИХ ДЕРЖАВАХ.....	364
Данілов І. Р. ЮРИДИЧНІ ЗАСАДИ ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА ПСП «СЛОБОЖАНЩИНА АГРО» У КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ОБМЕЖЕНЬ.....	365
Даниленко В.С. ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНОГО І МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	366
Долгозвяга М. О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ПОШКОДЖЕННЯ МАЙНА ГРОМАДЯН В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	367
Дудченко Т.О. ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	368
Ємець Н. ПРОБЛЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З МЕДИЧНИХ ВІДХОДАМИ.....	369
Желдубовський Я.О. ВЗАЄМОДІЯ МОРАЛІ ТА ПРАВА В СУСПІЛЬСТВІ.....	370
Зігунов В. ПОНЯТТЯ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ В УКРАЇНІ ТА ШВЕЙЦАРІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	371
Зінченко Д. Ю. «НОВІ РЕЛІГІЙНІ РУХИ» ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОСТІ.....	372
Калініченко В.С. ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	373
Кириченко В.О. ІМІТАЦІЯ НАРОДОВЛАДДЯ: ЧИ ЛЕГІТИМНІ ЗМІНИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ?.....	374
Кішінець Ю.А. СТАН ДОСЛІДЖЕННЯ В НАУЦІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ СФЕРИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВІЙНИ.....	375
Коваленко А.С. НАСИЛЬСТВО ЯК ОДНА З ХАРАКТЕРНИХ ОЗНАК ТЕРОРИЗМУ.....	376
Кожевнікова А.В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	377
Копиця О.Ю. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ПРАВОВА ФОРМА ОБЛІКУ ЗЕМЕЛЬ.....	378
Корнієнко Д.Р. ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ ПІДЧАС ВОЄННОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ.....	379
Коровіцька О.С. ЗАХИСТ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	380
Коротенко Л. О. МЕХАНІЗМ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ.....	381
Кравченко Д. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ.....	382
Кудрявцев О.О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗМІН У ЗАКОНОДАВСТВІ.....	383
Кузюра В.С. ПРОБЛЕМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОЛЕКТИВНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	384
Кулібаба О.О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ СКАСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	385
Курас В.О. КОЛІЗІЇ В СІМЕЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЩОДО ПОДІЛУ МАЙНА ПОДРУЖЖЯ.....	386
Кураш О.О. ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	387
Лаврик Н.О. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	388
Легкий О. ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ВИДАЧУ ОБМЕЖУВАЛЬНОГО ПРИПISУ.....	389
Литвиненко І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД ..	390
Ліжниченко В.О. ОЗНАКИ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ В ПОДІЯХ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ В УКРАЇНІ.....	391
Матеффиова О. ПРОБЛЕМИ ДЕГРАДАЦІЇ, ОХОРОНИ І ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	392
Михайленко К.А. ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ.....	393
Мінаєва І.С. ПОРЯДОК ПІДПИСАННЯ ТА ОГолоШЕННЯ ЗАКОНІВ.....	394
Міщан К.С. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ В УКРАЇНІ РІШЕНЬ ІНОЗЕМНОГО СУДУ У ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ.....	395

Міщенко А.О. ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ «НОВІ РЕЛІГІЙНІ РУХИ» У СУЧАСНОМУ РЕЛІГІСЗНАВСТВІ	396
Немцева О.І. ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ	397
Нікітін М.В. ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ ЯК ПРАВОВА ЦІННІСТЬ	398
Озеров І. ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДМІННОСТЕЙ ТА СПІЛЬНИХ РИС ЗАГАЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	399
Павленко Т.М. ГЕОДЕЗІЯ, ЗЕМЛЕУСТРІЙ, ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ЩОДО ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК.....	400
Паляниця Д. О. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ «НОВИХ РЕЛІГІЙНИХ РУХІВ» ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	401
Родителева О.С., Гайдуков О.М. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	402
Росоха І.Ю. КОНДИКЦІЙНИЙ ПОЗОВ ТА УМОВИ ЙОГО ПРЕД'ЯВЛЕННЯ.....	403
Савін В.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ МАЙНОВИХ ЗЛОЧИНІВ	404
Семенова Д. ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ЗАХОДИ З ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	405
Сербін О.О. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ДО ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ НА ПРИКЛАДІ ЛЕБЕДИНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	406
Слюсаренко Ю.М. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	407
Сукаленко В.С., Гончаров В.В. РИНОК ЗЕМЛІ У ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	408
Тихий О.С. РОЛЬ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПРОТИДІЇ НЕГАТИВНИМ ІНФОРМАЦІЙНИМ ВПЛИВАМ НА ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....	409
Тулаїнов О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИХ РОБІТ ПРИ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ПОРУШЕНИХ ЗЕМЕЛЬ.....	410
Турчин К. ВІДШКОДУВАННЯ МАЙНОВОЇ ШКОДИ В УМОВАХ ВІЙНИ	411
Урютін О. В. ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ТА МІЖНАРОДНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ: КОЛІЗІЯ НОРМ	412
Хоменко В. Г., Кочережченко Я. М. ДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИМИ ВОЄННИМИ ДІЯМИ	413
Чикалова О.П. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	414
Чорна Я.О., Гончаров В.В. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	415
Шестаков В.О. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	416
Шестернін А. ПРОБЛЕМАТИКА ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКІВ У ПРОВАДЖЕННЯХ ПО КРАДІЖКАХ	417
Шишло Н. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ УМОВ ПРАЦІ ДЛЯ ПРАЦІВНИКА	418
Янева С.А. ІСТОРИЧНО-ПРАВОВА ҐЕНЕЗА ПРИНЦИПУ ПОДІЛУ ВЛАДИ.....	419
Ясинок Д.М. ЗАКОНОДАВЧІ ПРОГАЛИНИ ТА ЇХ ПОДОЛАННЯ ШЛЯХОМ СУДОВОЇ ПРАВОТВОРЧОСТІ	420
Яценко А.О. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	421